

ПОВЕЛИ

... ЕЖЕДНЕВЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ВЕСТНИК ...

Зжболъчебница

на
Г-ци Александра & Екатерина Войнови

дипломирани съ отличие отъ Медицинския Факултетъ на Императорския Новоросийски Университетъ — се откри отъ 1 януари 1914 г. Зжболъчебницата е снабдена съ най-нови приспособления. Помъщава се въ 1-я етажъ въ къщата Благой Пъйчевъ Булевардъ „Мария Луиза“. 3—6

НЕ Е ВАЖНО, НО ИНТЕРЕСНО!!!

Г. г. Варненските граждани ще намърятъ най-доброто качество **кардифски** каменни **вжглища** и **коксъ** за отопление въ склада на

ХРИСТО КИРЧЕВЪ

задъ старата болница.

21—00

Кантората	280
Склада до болницата	328
Склада на пристанището	278

Н. КАБА САКАЛЯНЪ

ВАРНА

КОМИСИОННА-КСПЕДИЦИЯ

РУСЕ

Освобождава отъ митницата стоки най-бързо.

Продава първокачествени минерални масла

Англи. първокачествени **КАТРАНЪ** за коли.

Телефонъ № 2—10 Телегр. Кабасакалянъ

ИЗВЪСТИЕ

Честъ имамъ да съобща, че отъ 1 януари т. г. отворихъ Колонияленъ Магазинъ въ зданието на г. Н. Лабаковъ сръщу входа на хотелъ **ПРЪСЛАВЪ** — бивша бирария **МАЛЪКЪ ПРОШЕКЪ**. Въ магазина ми се намиратъ първокачествени

Балкански кашкавалъ, Соф. сирене
МАСЛА КРАВЕШКИ

ПЪРВОКАЧЕСТВЕНИ КОЛОНИАЛНИ СТОКИ:
Разни риби, хейвери, габровски
суджуци, търновски луканки,
унгар. салами и разни деликатеси.

СЪ НАЙ НАМАЛЕНИ ЦЪНИ

Съ почитание:

Василь К. Камбовъ

8—10

КИНА ЛАРОШЪ

Слѣдъ всѣка болѣсть а особено за малокръвни и тѣзи които страдатъ отъ **Маларична трѣска** **Кина Ларошъ** е най-добро и прѣпоржчително усиливающе сръдство.

Прѣпоржчва се на всички заболѣли и слабо истощени на бойното поле.

Намира се въ всички аптеки и дрогерии.

4—0

КИНА ЛАРОШЪ

РЪЧЪТА НА Д-РЪ Н. ГЕНАДИЕВЪ ВЪ ВАРНА.

Грамадното събрание. 4-часовата рѣчь. Официални документи. Кой причини катастрофата. Молбата на Камилъ паша. Ролята на Калчо Калчевъ. Писмо за прѣдаване Одринъ. Личния режимъ и Гешевъ. Телеграмата на царя. Оставката на Гешевъ. Бѣгството му. 16 юни. Норадунгинъ ефенди и Назимъ паша. Молбата имъ за миръ. Какво става въ Лондонъ. Поведението на Гърция и Сърбия. Втората война. Знаело ли е правителството за 16 юни. Седемдневния срокъ на Русия. Политиката на Малинова. Днешната ни политика.

Г-да Граждани,

Както прѣди изборитѣ на 24 ноемврий, така и сега въпросътъ, който вълнува общественото мнѣние, въпросътъ, върху който прѣдимно има да се произнесатъ българскитѣ избиратели, какъ стана та нашата земя, слѣдъ като въ единъ мѣсець отгорѣ, благодарение героизма на българскитѣ войници се издигна, толкова високо, щото щѣше да бѣде призната за велика сила, какъ стана така България да падне толкова низко, щото ний да избиемъ 100 хиляди, войници, да създадемъ велика Гърция и велика Сърбия и най-сетѣ да не извлечемъ никаква полза и дали това се дължи на една грѣшка, на цѣла серия грѣшки. То се дължи на една погрѣшна политика на безумието на правителството, съ една дума дали има нѣкой който да отговаря прѣдъ бълг. народъ. Ако слѣдъ всичко, което се случи отговорнитѣ не бѣдатъ установени, ако бълг. народъ не подири виновницитѣ, всѣки отъ насъ съ болно сръдце ще трѣбва да признае че България нѣма бѣда колкото и да е странно че толкова голѣми грѣшки се извършиха, пакъ единъ народъ, който е далъ голѣми доказателства на жизненостъ нѣма защо да се отчайва за своето бѣдаше. Но ако голѣмитѣ прѣстѣпления останатъ неразкрити, тогава за бѣдащето нѣма никаква гаранция че не ще се постѣлва по сѣщия начинъ. Ако въ 1911 год. ни кажеха, че трѣбва да водимъ война съ Турция, че ще паднатъ 30—40 хил. души, ако при тази война бълг. народъ пакъ нѣма да се обедини, ако бѣха ни казали че ний ще жертвуваме само Солунъ, въ който отъ 30 години има българска гимназия, никой отъ васъ нѣмаше да се съгласи. Ако ни бѣха казали, че ще ни дадатъ само едно прозорче на Егейско море и че всички онѣзи страни, които сж населени съ българи, всички страни които съставятъ общото-българско отечество ще паднатъ подъ негово робство, всѣки единъ отъ васъ щѣше да бѣде готовъ съ камъни да избие ония, които ще проповѣдватъ войната. Положението бѣше такова на 1911 год., никой отъ балк. народи не смѣеше да води и мисли за война, освѣнъ България, Сърбия и Гърция, като опашка на България, можеха да иматъ смѣлостта да се втурнатъ въ тази авантюра. Нито двѣтъ държави заедно не смѣеха да подкачатъ военнитѣ дѣйствиия и затова всѣка искаше съюза на България, но за насъ въпросътъ бѣше сложенъ. Ний трѣбваше да знаемъ на какво се излагаме и какви сж нашитѣ шансове. Источния въпросъ се развива все съ войни и все съ кърви. Последния етапъ бѣше руско-турската война, отъ която се роди сво-

бодата на България. Отъ тогава насамъ виждатъ се какви сж аспирациитѣ на балканскитѣ народи. България желаеше да се обедини безъ да се повтори ампутацията отъ 1878 година. Тогава отъ тѣлото на България откъснаха една част, откъснаха друга част за Сърбия. Слѣдъ тази война, понеже Босна и Херцеговина влѣзоха въ състава на Австро-Унгарската монархия, сръщу която Сърбия се чувствуваше слаба, бълг. градскитѣ кабинети възприеха политиката да я увеличатъ за смѣтка на България. Въ 1872 г. Сърбия и Австрия сключиха тайна конвенция, която даваше възможностъ на Сърбия да върви на югъ и да достигне Солунъ. Тази политика сръбитѣ продължиха, дипломатитѣ се мѣнятъ, но всички искаха да вървятъ на югъ: Къмъ точката на най-малкото съпротивление. Ромжнитѣ до 1875 година поддържаха политика благосклонна на България и когато ний воювахме противъ Сърбия, ромжницитѣ бѣха неутрални и държаха наша страна. Тази политика принесе полза на България. Тази политика Ромжния продължи до 1896 г. Въ 1897 год. се появи първата провокация. Тя произхожда отъ д-ръ Стоиловъ. На едно запитване въ камарата той отговори че положението въ Македония е добро а въ Добруджа — лошо, и далъ наставления да се направятъ постѣпки прѣдъ ромжния кабинетъ. До сега нѣма отговоръ на тия постѣпки. Всичко това бѣше една безумна дѣтиска игра, която е причина да се измѣни политиката на Ромжния и безъ поводъ да се възприема друга политика и Ромжния се обърна на югъ гдѣто съпротивлението е по-слабо. Ромжнитѣ тогава рѣшиха въ случай че България завземе Македония и тя да иска компенсация. Най-напрѣдъ говориха за Русе—Варна, послѣ се свърши и безъ Силистра. До 10 януарий всичко бѣше свършено. Въ надвечерие на войната едно правителство което има съзнание за интереситѣ на България, за своята длъжностъ, за рисковетѣ на народа, трѣбваше да знае че ще сръшне съпротивление когато ще воюва. Народнитѣ иматъ свои интереси, тѣ за нѣкакви чувства и справедливостъ не жертвуватъ нищо, нито сърби — нито австрийци и пр. Само въ България има глупци, които върватъ че за насъ ще се застъпятъ други. Има интереси за които трѣбва да държимъ смѣтка. Отъ една страна интереситѣ на Гърция, на Турция. Гърци и сърби правѣха заедно пропаганда въ продължение на 30 години и винаги сж били на разположението на рускитѣ власти, за да може при толкова усложнения една война да бѣде успѣшна, трѣбваше да се взематъ всички мѣрки за да постигнатъ два

резултата: 1) да бѣде войната побѣдоносна и 2) да се сключи миръ при много изгодни условия, не като се взема максимума, но като се взема толкова, колкото е възможно. Войнитѣ за источния въпросъ ставатъ на 25—30 год. веднажъ; ще се отложи 2, 3, 4 год. но безъ война нѣма да мине. Трѣбваше да се избере моментъ най-удобенъ. Първата грѣшка на управляющитѣ на Българи е че не избрахъ момента. Кой бѣше най-удобния моментъ? Лесно можеше да избухне война въ 1903 год., но тогава нѣмахме нищо. Правителствата до 1903 год. оставяха България обезоръжена — то бѣше правителство на кжсогледство и лекоумие. Отъ 1903—1907 год. България се въоръжаваше и тя бѣше по-силна и въоръжена по-модерна отъ Турция. Тогава бѣше, моментътъ за обявяване войната, но положението не бѣше назрѣло. Тогава се появи съглашението на Русия и Австрия, които имаха толкова интереси на Балк. полуостровъ, че ний не можахме да мислимъ за война. Трѣбваше да чакаме разпадането на това съглашение. Въ 1908 год. по поводъ на санджакската линия, съглашението между Русия и Австрия се разруши, японската война се свърши и Русия си развърза ржцѣтъ. Ако имаше тогава човѣкъ далновиденъ да обяви войната и да измисли единъ претекстъ, щѣше да бѣде много добръ, но и най-далновидния дипломатъ не може да обяви война безъ поводъ. Войната не се печели само съ топове. Всички трѣбва да отидатъ съ намѣрение да побѣдятъ и съ съзнанието, че се борятъ за една права кауза. Тѣкъвъ моментъ бѣше при независимостта. Хора, които разбиратъ отъ международна политика прѣдска-заха тогава че България би спечелила войната понеже Одринъ не бѣше укрѣпенъ, понеже турската войска не бѣше стѣгната, и понеже гърци и сърби нѣмаха въоръжение. Ако се знаеше всичко това, съ 300 ранени можеше да се освободи бълг. народъ. Но тогава имаше глупци. Министритѣ на външнитѣ работи бѣха съвършено слаби, тѣхнитѣ плѣщи не бѣха твърди, за да разрѣшатъ голѣмитѣ въпроси и България пропусна моментитѣ. Въ този моментъ независимостта се обяви съ задължение прѣзъ австрийското правителство че до война нѣма да се до-кара, — едно задължение абсурдно, съ което се гонѣше само династическа цѣль. Независимостта прѣдставлява интересъ, обаче въ 1907 г. можеше да се обяви и да не се плати нищо. Тогава единъ отъ управляющитѣ на България бѣхъ и азъ и ний отклонихме това прѣдложение. Ний нѣма да се задоволимъ само съ една

царска корона и да се откажем от националните си аспирации.

Въ 1908 година, ако имаше хора, които да разбират малко нещо от международна политика, толкова колкото един подначалник на една цивилизована държава, без война можахме да имаме по-големи придобивки, отколкото сега с избираването на толкова български граждани.

След кризата за Босна и Херцеговина и българската независимост, балканските държави започнаха да се въоръжават; сърбит и гърците имаха по-големи въоръжения. Турция и тя си стъгна войската и въ момента на обявяването войната, тя беше 2, 3 пъти по-силна отколкото въ 1908 год. След като въведе нова организация въ своята армия, отъ 1908 год. колкото години изминахт всичко е загубено. Въ 1912 год. е по-добре да се обяви война отколкото да се остави на 1913 год., защото въ 1913 год. ний нѣмахме да я обявим. Събитията ни тласкаха къмъ война и трѣбваше да се обяви. Първият елементъ не беше добър избранъ. Правителството на Гешева беше привързано на политиката на много близко приятелство съ Турция, до такава степен, щото да се прѣзиратъ българските интереси, но се отказа отъ тази политика. Правителството на Гешева почна да се обезпечават и докара обявяването на войната много рано. Втория елементъ е да се взематъ мѣрки за да бѣдешъ побѣдителъ, и третиятъ да се сключи миръ. Правителството на Гешева за втория елементъ не направи нищо. Побѣдителъ бѣше българскиятъ войникъ, който знае да се бори съ противника, с мѣглата, съ дѣждатъ. Имаме милиони елементи, които могатъ да докаратъ едно нещастие. Но когато имашъ по-добри топове отъ своя противникъ, когато войниците с по-добри обучени, когато си взелъ храна, медикаменти, топли дрѣхы, шансоветъ сж на твоя страна, Правителството на Гешева не може да се каже, че е изненадано отъ войната. То сключи съюзъ съ Сърбия и Гърция, прѣговоритъ за него сж водени прѣзъ 1911 г.; прѣзъ започването на войната, то е рѣшено да воюва. Следователно то отъ денятъ на водене прѣговоритъ за съюза бѣше длѣжно да вземе мѣрки да бѣде готово, когато избухне войната. Правителството на Гешева, отъ когато дойде на власт, не направи нищо за босвата готовност на България. На 1907 год. въоръжението на България бѣше съвършено споредъ силитъ на противника. Ний имаме достатъчно топове за турцитъ, за сърбитъ и за ромѣнитъ. Въ 1912 година нашето въоръжение бѣше вече недостатъчно. Планиътъ за войната отъ 1906 година се приспособява. Споредъ него ний трѣбваше на нападнехъ неприятеля, да го унищожимъ по течението на Ерке и следъ това да сключимъ миръ. Тогава нѣмахме Одринъ, имаше градъ Одринъ безъ крѣпостъ, безъ телени укрѣпления. На 1912 г. Одринъ е такава крѣпостъ, че ни трѣбватъ 100,000 души. Правителството бѣше длѣжно да купи единъ артилерийски паркъ, който струва 12 милиона лева, който е абсолютно необходимъ. Правителството не го купи, защото неговитъ членове въ миналото отъ демагогство много викаха противъ въоръжението за да не ги нападне нѣкой опозиционеръ въстникъ, за да не влѣзатъ въ противорѣчие съ собственитъ си лѣжи и заблуждения; правителството не искаше да купи топове; всички

министри нѣмахатъ достатъчно знание. Сега всѣки единъ отъ васъ знае по-вече отъ миналия министерски съветъ. Колкото за 12-тъ милиона, единъ денъ отъ войната ни струваше 3 милиона, 4 дни правятъ 12 милиона, а като се продължи войната 3 мѣсеца, похарчиха се 270 милиона. Тѣзи хора сж гледали интереситъ за партията, интереситъ на личния егоизмъ. Но имаше по-страшно отъ похарченитъ 270 милиона лева. Следъ като обсаждатъ Одринъ въ продължение на мѣсеци и следъ главния шурмъ, въ самата атака паднаха 10,000 души. Само за 500 души спестени трѣбаше да се дадатъ 12 милиона. Правителството на Гешева бѣ прѣдупрѣдено. Въ Търново въ едно тайно съвѣщание се маскира въпроса и се разисква за войната. Всички военни казватъ, че за война не сме готови. Три милиона лева за медикаменти не даватъ, нѣмахме достатъчно пушки. За доставката на пушки министритъ сж прѣдупрѣждани на 2 августъ. На 16 септември, единъ денъ прѣди мобилизацията, въ София се събиратъ генералитъ и имъ казватъ, че не сж купени пушки. Послѣ пушки купиха отъ Русия, Австрия и Германия. Отъ Австрия нѣколко години порано ни прѣдлагаха пушки на много евтина цѣна. Отъ 2 августъ до 16 септември какво сж правили? Пушките щѣха да бѣдатъ вече тукъ. Правителството не направи нищо и бѣше принудено на 17 септември да обяви мобилизацията. Тогава министерскиятъ съветъ прати хора да купуватъ пушки. Тия пушки дойдоха късно и 24,000 души съ тояги се упражняваха въ София. Ако 10,000 души имаха пушки да отидатъ въ редоветъ и тази прѣсна войска щѣше да отсѣче пътя на отстъплението на турската войска и мирътъ щѣше да се сключи при най-добри условия, които човѣкъ може да си въобрази. Вижте каква пакостъ докара правителството на страната съ тази неподготвеностъ. Въ началото на 908 год. оставаше само България съ по-силно въоръжение отъ колкото се намираше въ момента на обявяването на войната. Тогава имаше 260,000 ката дрѣхы, а въ врѣме на войната 40,000. Въ продължение на години се употребяваха неприкосновенитъ запаси на армията за обикновенитъ нужди на войската и когато дойде войната нѣмахме дрѣхы, нѣмахме медикаменти и прѣвръзки (ораторътъ говори за статията на началника на санитарната служба, д-ръ Кирановъ, който е искалъ пари за медикаменти и не му сж давали). Въ 1908 и 1909 г. пари не даватъ. Промѣни се правителството и следъ доклада на д-ръ Кирановъ пари пакъ не даватъ. Тодоровъ сжщо не даваше пари; войната приближава а цѣрове нѣма. Какъ е възможно да се пратятъ синоветъ на българския народъ и да ги оставятъ да изгниятъ. Еднѣжъ сж отпуснати 500,000 лева, а послѣ е отмѣнено. При приближаването на войната Кирановъ иска 2 милиона, но му даватъ само 80,000 лв. На войната трѣгнаха съ медикаменти отъ 1903 г. следъ като били употребявани въ миналитъ врѣмена.

Освѣнъ подготовка военна, трѣбва да има и политическа подготовка: да се сключи миръ. Въпрѣки неготовността, военитъ, заявиха, че правителството нищо не е купило, при което ний ще побѣдимъ, защото мобилизацията е бърза; макаръ че имаше по малко топове: една наша батарея срѣщу 4 неприятелски. Но съ едно у-

словие да се продължи войната три седмици. Ако се продължи войната, турцитъ могатъ да си докаратъ една, двѣ и три армии. Успѣхътъ зависи не само отъ бързитъ дѣйствиа на военитъ, но още отъ едно условие: да се свърши бърже войната и бърже да се сключи миръ, следъ разбиването силитъ на противника по течението на Ерке.

Правителството сключи два договора и отъ обясненията на нѣкои министри, излиза че тия договори сж ги сключвали отъ собственъ страхъ, ний имаме 800 топа гърцитъ още, сърбитъ още: ний имаме 400,000 щика, гърцитъ иматъ и сърбитъ иматъ. Противникътъ ще се прѣсне. Войната щѣше да бѣде само въ Тракия; Фонъ деръ Голцъ съвѣтватъ Турция да нападне само България. Въ идеята на правителството за съюзъ нѣма нищо криво стига да умѣе да използва съюзницитъ. За да сключи тия съюзи има още една причина, а тя лѣжи въ факта, че въротно правителството на Гешева не е искало да свърши работата само и отишло съ Сърбия и Гърция. По силата на тѣзи мисли, по силата на съзнанието че сами нѣма да имаме достатъчно сила, и че послѣ може да се разправиме и съ другитъ държави правителството на Гешева сключи съюза за да обезпечи резултатитъ отъ войната. Гешевъ каза на прѣдставителитъ на опозицията, че даже всички министри не сж чели съюзния договоръ. Това е още по-страшно. Какъ е възможно да не си дадатъ оставитъ останалитъ м-стри, когато не имъ се казва че се сключва договоръ? Какъ е възможно да се дава довѣрие само на единъ Гешевъ? Каква гаранция прѣдставлява умътъ на Гешева? Но и другитъ министри трѣбваше да знаятъ всичко, защото тѣ носятъ отговорности прѣдъ потомството. Ако бѣха избрали единъ бакалски чиракъ да напише договора, нѣмахме да го направи толкова глупавъ. Заради нашитъ противници се прѣдвижда всичко; нѣщо необикновено е любовта къмъ Сърбия и Гърция. Ще се обяви война и следъ това или Македония ще бѣде автономна, за което Гърция и Сърбия не даватъ да се спомене, или ще се дѣли. Българското правителство лапа вѣдицата. Въ договора е казано, че на сѣверъ отъ Шаръ-планина Сърбия ще вземе земитъ. Това е съвършено естествено; Шаръ е естествена граница. Когато се воюва, трѣбва да се правятъ жертви. Отъ Родопитъ и Егейско море сърбитъ нѣма да се мѣсятъ. Има доказателства, че сърбитъ щѣха да се съгласятъ и на половината. Въ Гешева прѣобладава идеята за славянскитъ интереси. Има двѣ школи въ България. Едната поддържа, че трѣбва да се гледатъ славянскитъ интереси; българскитъ интереси сж по-маловажни. Въ 1908 год. изглеждаха, Австрия си взема Босна и Херцеговина. Застѣпени хора. Втората школа, къмъ което принадлежи азъ, е прѣди всичко за интереситъ на България. Ако славянскитъ интереси не се съгласяватъ съ българскитъ интереси най-напрѣдъ, ще прѣзря славянскитъ. Ако ми изнася да вървя съ Германия, съ Австрия или съ Мексико, ще вървя съ тѣхъ. Извънъ българскитъ интереси, никакви други интереси не може да има. Гешевъ гледа славянскитъ интереси. Отъ документитъ на външното министерство се вижда, че сърбитъ щѣли да се съгласятъ на половина. Безъ този съюзъ, сърбитъ никога не мислѣха да взематъ едно село отъ Турция.

Въ така наречената спорна зона е зародиша за третата война между Сърбия и България. Прѣди войната отъ насъ зависели дали Сърбия да напредне, дали Гърция да стане велика. Но има и по-големо безумие. Ще се даде спорната зона, която ще окупира Сърбия. Съюзниятъ кондоминиумъ трѣбва да се управлява и отъ Българитъ. Сърбитъ не искатъ да си отидатъ, на нашитъ не настояваха поне единъ стражаръ да има тамъ.

На 1913 г. на 2 юни Даневъ заповѣда да се пратятъ гарнизони, но сърбитъ не признаватъ вече договора. Вториятъ договоръ е съ Гърция. Въ него е прѣвидено, че ще се пазятъ общо гърцитъ и български интереси и най-послѣ може да дойде до война и ще се биемъ заедно. Колко войски ще изкаратъ гърцитъ прѣвидено е, колко ще изкаратъ българитъ прѣвидено е, и ний изкарахме по-вече. Нищо не е прѣвидено по какъвъ начинъ ще дѣлимъ придобитото. Двѣтъ държави трѣгватъ на война и нищо не е прѣвидено какъ ще се дѣли тази земя. Единъ български министъръ, който е обявилъ войната съ такъвъ договоръ, е извършилъ най-големото прѣстѣпление. Щомъ не си прѣвидѣлъ, ти си длѣженъ да вземешъ мѣрки противъ гърцитъ. Гърцитъ прѣзрѣха Янина и отидоха къмъ Солунъ, а нашитъ дебелановци, които се биеха, чакаха на вратата. Въ двата договора съ Сърбия и Гърция има вече единъ мазолъ, нѣщо, което ще се развие и докара войната. Ясно като бѣлъ денъ. Ще трѣбва голѣма воля отъ тритъ страни, за да се избѣгнатъ по-нататкъ стѣлкновенията.

Това можеше да стане. Но и тамъ българското правителство се показа много неспособно и тукъ неговитъ грѣшки отъ денъ на денъ ще растатъ. Сега трѣбва да се запомни слѣдующето нѣщо: въ военно отношение правителството не направи всичко, каквото бѣше длѣжно да направи. Неговата зла воля, посрѣдата бѣше обезпечена. Въ дипломатическо отношение правителството на Гешева е погрѣшно, злѣ направено. То не може да сключи износенъ миръ. При все това българската войска, българскитъ войникъ рѣче тѣй съ цѣрвула си и залечи всички грѣшки, глупости и безумия на Гешевъ и Даневъ, които не разсѣждаха. Ний днесъ сме съкрушени; ний днесъ, когато видимъ, че минаватъ топове, не се чувствуваме толкова горди, насъ ни боли сърдцето. Ний се намираме подъ натиска на спомена, които сж страшни и съкрушителни. Никого единъ народъ не се е издигалъ толкова и никого падането не е било тѣй страшно. Ние бѣхме изгубени, ако Даневъ управляваше още 10 дни и сега щѣхме да бѣдемъ подъ чуждо робство. При такива условия нима е мѣчно да си спомнимъ първата фаза на войната. Но когато ще можемъ спокойно да гледаме на бѣдащето, тогава ний ще трѣбва да запомнимъ едно надали има война или войникъ въ свѣта който да е надминатъ отъ бѣлъ войникъ. Но това не трѣбва да ни дава поводъ да се гордѣемъ. Мобилизацията стана при успѣхи, при които не сж се движили войскитъ на френската революция прѣди Валуи. Срѣдно 20 км. на денъ сж изминавали. Най-бързъ походъ и най-извѣстенъ въ историята е наполеоновия походъ прѣзъ Алпитъ. Този походъ не се надмина нито отъ англичанитъ нито отъ германцитъ.

Този походъ биде надминатъ за пръвъ пътъ отъ българитъ

въ 1885 година. Бързината на българитъ отъ Харманли до Сливница не е надмината отъ никого, сега тази бързина е надмината пакъ отъ българитъ. Войницитъ съ гърдитъ си спасиха положението; слѣдъ сражението при Люле-Бургазъ турцитъ искаха миръ, бѣлъ, правителство отказа да го сключи. Една война се води само да се сключи миръ. Занятъ на народитъ не е да се биятъ постоянно. Ние имаме интереси, слѣдъ 2—3 недѣли на сключимъ мирътъ. Бързъ миръ щѣше да принесе по-големи ползи на България, Правителството на Гешева е прѣдупрѣждано нѣколко пъти да се сключи миръ. Какво повече искате какво даваха турцитъ въ онова врѣме, даваха всичко каквото искахме, повече отколкото се надѣвахме, повече отколкото можеше да мечтае и най-големия шовинистъ въ България: какво искаше послѣдния.

Прѣдставителитъ на опозицията бидоха прѣзирани като хора извънъ бѣлъ народъ. Гешевъ имаше по-големо довѣрие на Пашичъ и Венизелосъ, на тѣхъ си изказваше и майчиното млѣко.

Прѣдставителитъ на опозицията прѣзъ Януарий го питаха: „Вѣрно ли е, че турцитъ сж искали миръ?“ — Вѣрно е, но не имъ били готови условията и гърцитъ не били съгласни. Този отговоръ даде Гешевъ на мене, на Сакжзова, на Страшимирова. България се управляваше тогава отъ клон на Д-во „Балканъ“. Особено когато се пише историята съ потоци крѣвъ — управляваха България тия прѣстѣпници. Колко врѣме иска да се изработатъ условията?

Гешевъ можеше да повика мене или моятъ писаръ да състави условията. Защо не се съставиха тия условия по-рано? — Не бѣха готови още, защото гърцитъ не бѣха съгласни. Гърцитъ искаха по-рано да се подѣли Македония — тѣ искаха Кавала, Деде-Агачъ, Сѣресъ и всичко — но не искаха да сключи миръ.

На 21 ноември правителството сключи примирие безъ гърцитъ. Мене малко ли мергяха въ в-къ М и р ъ, че една своя рѣчъ азъ съмъ казалъ, че можело да се сключи миръ и безъ гърцитъ, но тѣ щѣли сме да измѣнимъ на съюзницитъ.

Сърбитъ даватъ пълни мощности за миръ — гърцитъ не даватъ. Тогава трѣбваше ги ритнимъ. Българската войска не е създадена да се изтощава. Ако моитъ съвѣти сж бѣ въроломни, тогава защо Гешевъ и Даневъ сключиха примирие безъ гърцитъ, които желаяха примирие да сключатъ.

Защото искаха да поставятъ бѣлъ войска въ много трудно положение. Извинението че гърцитъ не били съгласни нѣма никаква стойност. Когато Кимъ-паша, слѣдъ сражението при Люле-Бургазъ, се отнесе за миръ, получила се телеграма отъ Царя, че той не позволява да сключи миръ. Ако това вѣрно Гешевъ можеше да съобщи още тогава на опозицията. Това показва, че Гешевъ има понятия за личния режимъ много своеобразни.

Когато народняцитъ сж на власт — нѣма личенъ режимъ когато сж въ опозиция — противъ личния режимъ. Властъ ли сж — не се прѣвзема на Царѣтъ. Много по-важно е самата телеграма на Царя.

Но съ нея прѣхвърля отговорността отъ правителството на Царя? Вие знаете на 25 Августъ и 5 септември военитъ заявиха, че трѣбва

сключимъ м и р ъ. Слѣдоват. бълг. правителство е прѣдупрѣждано. Г-нъ Гешевъ още отъ втория день отъ обявяването на войната е телеграфиралъ на нашитѣ пълномощници да искатъ европейска интервенция. И военнитѣ се намѣсиха и казаха, че Лозенградъ ще падне. Всички свѣдения сж вече, че българитѣ ще бждатъ побѣдителни. Слѣдъ падането на Лозенградъ, Гешевъ вече не говори за интервенция, докато порано искаше такава защото се бѣ уплашилъ. Сега, когато интервенция трѣбва да се извика, Великиятъ вѣзиръ на колыне моли за миръ. Съ една телеграма този старецъ иска миръ — ний не искаме. Гешевъ е мислил, че било лесно да се стигне въ Цариградъ. Тогава щѣли да ни укоряватъ, че не сме отишли въ Цариградъ.

Ако влѣзете въ Цариградъ, повечето ли земя ще вземете? Условието за миръ подобри ли ще бждатъ? Не — ако бѣхме напреднали щѣха да се изпрѣчатъ интереситѣ на други народи и ний 4½ мил. народъ не можемъ да се противопоставимъ на интереситѣ на Русия. Искането да владѣемъ Родосно, бѣше една глупостъ. Тѣзи които на втория день искатъ интервенция послѣ побѣдѣта и Измиръ не имъ стига. За да не бжде упрѣкнати отъ два опоз. вѣстника Гешевъ не се поколеба да погуби 17000 души.

Въ министерството на военнитѣ работи нѣма денешната на Царя. Защо? — Защото Гешевъ мисли да бжде добръ съ Двореца. Азъ щѣхъ да отговоря на Царя така: В. Великиятъ Ви почитамъ, вѣрностъ за сключването миръ не е ваша работа. Царятъ може да подпише заповѣдь за атаки, но когато има предложение за миръ — то е работа на министра на военнитѣ дѣла. М-ра защо се подчинилъ на Царя? Не е ли това единъ раболѣпенъ слуга?

Ний бѣхъ поставили за м-ръ единъ българинъ, който трѣбва да пази синоветъ на бълг. народъ. Интереситѣ на България трѣбва да се запазятъ. Какъ така отивате да хабите бълг. войници, не за щѣли на войната?

Постигнахме повече отколкото се надѣвахме. Гешевъ ако бѣше прослѣдилъ историята и ако можеше да се ръководи отъ поученията на историята, щѣше да намѣри два примѣра, въ които е разрѣшенъ този въпросъ за сключването на мира.

И двата примѣра сж отъ Бисмаркъ. (Ораторътъ описа политиката на Бисмарка, който служителъ на личния режимъ по силата на закона се е противопоставилъ на желанието на Краля да влѣзе пруската войска въ Виена и по-късно въ Парижъ) Пруссия се управлявала отъ най-абсолютния личенъ режимъ. На 16 год. като се прѣвзе Садова, Бисмаркъ поиска миръ. Пруския кралъ Вилхелмъ I не се съгласява, генералния щабъ начело съ Молтке сжщо не се съгласява.

Между Садова и Виена нѣма холера и Чаталджа. Бисмаркъ заяви, че войницитѣ нѣма да мрднатъ нито отъ тукъ до тамъ. Прусакитѣ можеха да влѣзатъ въ Виена. Ний не бѣхъ сигурни че ще влѣземъ въ Ц-градъ; на прусакитѣ нѣма кой да прѣчи отива, но ний като влѣземъ въ Ц-градъ ще дойдатъ да ни изгонятъ, и могатъ да стрѣлятъ отъ параходитѣ сръщу насъ. Това е единъ труденъ въпросъ за ума на Гешева и цѣлата му династия. Военнитѣ въ България настояватъ да се сключи миръ.

сжщото едно време искалъ и Бисмаркъ; защото Пруссия нѣмаше интересъ да вземе Виена, заради бждещото спокойствие на германизма или да направи Австрия да се подчини на Вилхелмъ I. Бисмаркъ си подаде оставката. Гешевъ не направи това, той не се опита даже да помоли Царя за сключването на мира. Вилхелмъ I въ 66 година написалъ едно писмо което и сега се пази и въ това писмо кралътъ изказалъ готовността да се сключи миръ, като моли Бисмаркъ да си оттегли оставката.

Днесъ цѣлия германски народъ е признателенъ не на Вилхелмъ, а на умътъ на Бисмаркъ, признателенъ е и на отстъпчивостта на Краля. Мислите ли, че нѣмаше и нашия Царъ да отстъпи? Самъ Царятъ не може да продължи войната. Може единъ воененъ да каже, че ще отиде и Цариградъ, но нашитѣ интереси не изискваха това. Не трѣбваше да бждемъ толкова лекоумни.

Русия отиде до Сан-Стефано и не се спрѣ на Дунава, та ний като отидохме до Чаталджа, трѣбваше ли да ни дадатъ и Измиръ? Правителството е отговорно за падналитѣ при Чаталджа. Всички, които останаха осакатени, могатъ да искатъ отговорностъ, защото безполезно за България сж изпратени на огъня. Ако тази грѣшка е обяснима тя не е извинителна. При Чаталджа се събраха прѣдставителитѣ на България и Турция да сключатъ миръ, гръцитѣ взеха да правятъ спѣнки, а въ Кадж-Кьой искаха и моятъ мнѣние и азъ го казахъ откровенно на Данева, а именно щомъ не желаятъ гръцитѣ миръ — да се случи безъ тѣхъ.

Даневъ тогава за прѣвъ пѣтъ каза че, не може да се откаже отъ подписа си; на другия день Даневъ ми каза: Това което Вий прѣдлагахте вчеръ е тази сутринъ лично прѣдложи Назимъ паша. И не го приели защото Одринъ не билъ падналъ. Когато въ София се научили, че Генадиевъ отстъпилъ Одринъ, нарекоха ме прѣдатель. Даже Одринъ да се даде, казахъ азъ, но да се сключи миръ. Нашето положение става добро, ако оставимъ гръцитѣ да се биятъ съ турцитѣ. Нека гръцитѣ си взематъ Критъ, Оливъ, Епиръ сами. Какъвъ интересъ имашъ г-нъ Даневъ да правишъ велика Гърция, велика Сърбия? Остави България да бжде най-силна, най-голяма. Тогава азъ казахъ на Данева, че нѣма да се минатъ 6 м-ца и ние ще биемъ съ Турция, Гърция и Сърбия. Да ми сж изсъхнали устата, че прѣдсказвахъ. Ако се продължи войната още м-цъ, два, три, четири, не се знае какъ ще бжде изхода. Едно само зная: че когато отслабнемъ, Гърция и Сърбия ще чакатъ да се увеличатъ за наша смѣтка. Въ този моментъ бълг. правителство отказа да сключи миръ, даже пълномощията на Данева не бѣха за миръ, а за примирие. Тръгнаха да водатъ прѣговори въ Лондонъ. Прѣговоритѣ започнаха на 1 декември, забѣлжете, че тия прѣговори се водиха по единъ начинъ безуменъ. Прѣдставителитѣ на България стояха подиръ черногорскитѣ. Въ Лондонъ бѣха отишли хора безъ мозъкъ.

Азъ пѣтувахъ съ Жостовъ и Чапрашиковъ, които поискаха отъ мене съвѣтъ дали да се иска Родосто за граница, но азъ отказахъ да дамъ съвѣтъ, тъй като съмъ казалъ мнѣнието си на м-ритѣ и Царя. Но на Васъ г-нъ Жостовъ не мога да дамъ мнѣние, защото Вашата работа е не сериозна. Единъ пѣтъ въ 500 год. се отваря небето. Ние днесъ имаме всичко, царството, неможе да се удвои

и изисква се само малко умъ. Вие отивате да сключите миръ, но отъ кого сте взели умъ? Въ София Царятъ трѣбваше да събере всички пълномощници, да спорятъ нѣколко дни, да иматъ опрѣдѣлени условия и тогава да отиватъ въ Лондонъ. Тодоровъ искалъ 1 милиардъ обещание, Паприковъ трѣгналъ отъ Цетина за Лондонъ безъ да види министритѣ. Маджаровъ е въ Лондонъ и тѣ се бѣха събрали да се съвѣщаватъ безъ да сключатъ миръ. И това ще бжде най-голямото нещастие на България и то се случи. Правителството не знае дали ще сключи миръ или не, заслужавали за Одринъ да се продължи войната и да праща пълномощниците си да идатъ да се забавляватъ. Правителството почувствува че направи грѣшка, но бѣше безпомощно само да поправи грѣшката си. Въ всѣки случай главната квартира се опита да я поправи. Въ Лондонъ, нашитѣ делегати настояватъ непрѣменно и гръци да участвуватъ въ прѣговоритѣ. Въ това време главната квартира праща г. Калчевъ да види какви сж условията за мира.

Резултатътъ е че сега и Одринъ ще дадатъ. Имало е едно писмо до Шукри паша да прѣдаде крѣпостта, но турцитѣ поставятъ едно условие — да не сключва миръ съ Гърция. Гешевъ само поради това си подаде оставката и телеграфира на Кямилъ паша че не е пращалъ Калчева и негова длъжностъ бѣ да извика Калчева да прочелъ турскитѣ условия. Тия условия бѣха великопѣни. Калчевъ носи миръ и Одринъ, но Гешевъ заради хатѣра на Гърция не иска миръ. На 28 октомври той получи телеграмата на Царя, но на него не се сърди.

Калчевъ разправя че шест дни е ходилъ и прѣговарялъ съ турцитѣ. (Тукъ оратора обяснява възмущението на Калчева за дрзкото държание на Гешева). Турцитѣ прѣдлагатъ Одринъ, но оржжието да имъ се прѣдаде. (Цитира примѣри съ Наполеона въ идентични случаи.) Крѣпостъ прѣдadena при тия условия не си дава оржжието. Тодоровъ телеграфира на военитѣ: Сакънъ, да не имъ даватъ топовѣтъ, защото струватъ пари. (Смѣхъ). Това не е мисълъ на държавенъ мжжъ, това не е мисълъ на единъ подпоручикъ. Тодоровъ разсѣждаше като сарафинъ. За да се взематъ тия оржжия ще паднатъ най-малко 200 хил. души. За него може би това нищо не струва. Ами ако се продължи войната — това не струва ли пари? Въпрѣми това турцитѣ не се отчайватъ: на 22 декември Савовъ получава една телеграма отъ Назимъ паша, който го моли да изпрати адютанта си за срѣща. Савовъ отива самъ да види адютанта, но вижда самия Назимъ паша и Норадунгиянъ.

Назимъ паша се обръща къмъ Норадунгиянъ и му казва, че българитѣ не отстъпватъ Одринъ и прѣдъ Савова още единъ пѣтъ изтъква условието на Турция — България да не подѣржа Гърция по въпроса за островитѣ. Вплочемъ кой те пита за това. Въпросътъ за островитѣ е общоевропейски и нѣма да оставятъ да го разрѣшаватъ въ съгласие съ Турция. И дѣйствително днесъ великитѣ сили го разрѣшаватъ. Савовъ поиска два дни срокъ и веднага телеграфира на правителството, но и до денъ днешенъ отговоръ не е даденъ. Това не е никаква измислица. Гешевъ само едно

иска: вижте щото островитѣ да бждатъ европейски въпросъ. Това става на 25 декември, на връхъ коледа. Въ това време продължаватъ прѣговоритѣ въ Лондонъ и тамъ се питатъ трѣбва ли да се сключи миръ или не. А между това нашитѣ войски се изтезаваха въ околнитѣ. Въ Лондонъ турцитѣ нищо не отстъпватъ, тъй като всѣки день си увеличаватъ войскитѣ. Започва да става лошо, но ония въ Лондонъ не съзнаватъ това. Буровъ въ Русе е казалъ, че генералитѣ сж искали продължението на войната до като се вземъ Одринъ. Но военнатѣ, на които занаята е да водятъ война и тѣ желаятъ да се сключи миръ, само господата отъ министерскитѣ съвѣтъ, отъ които нито единъ не е спалъ въ казармата, нито единъ не е видѣлъ ловджийска пушка на 10 метра, какъ тия господа рѣшаватъ да има война? Тѣ бѣха некомпетентни. Съ никаква политическа цѣль не може да се оправдае втората война. Въ това време Даневъ въ Лондонъ започва да се вълнува за падането на Одринъ и между него и Савовъ се размѣнятъ депешни.

Тодоровъ въ това време е билъ въ Петербургъ да урежда въпроса съ Ромжния. Той отива и въ Лондонъ и тамъ заедно съ Даневъ искатъ война и нищо не разбиратъ. Тогава военнитѣ взиматъ инициативата да свикатъ единъ министерски съвѣтъ на 2 януари въ Мустафа-Паша, и се разисква въпроса — трѣбва ли да се продължи войната. Военнитѣ подписватъ единъ протоколъ, че може да се отстъпи нищо на Ромжния, но министритѣ рѣшаватъ да се подкачи наново войната, която ще има за цѣль да се вземе Одринъ. Само Одринъ не е достатъченъ мотивъ за втората война. Ако се подкачи тя ще трѣбватъ 300 мил. лева. Военитѣ даватъ съвѣтъ, че Чаталджа не може да се прѣвземе. Този протоколъ на мин. съвѣтъ го нѣма и сега и въ Лондонъ не е нищо съобщено за него. Мин. съвѣтъ не съобщава въ Лондонъ какво да правятъ. Тѣзи хора сж се заклѣли непрѣменно нова война да има. Българския народъ не може да ги разрѣбе. Тукъ нѣма вече български интересъ, още 40,000 души ще загинатъ, ще погубятъ цѣла Македония, — и не искатъ и да знаятъ.

Най-послѣ турцитѣ даватъ и Одринъ, но на 10 януарий убиватъ Назимъ-паша. Великитѣ сили подаватъ нота да се прѣдаде Одринъ, нашитѣ държавници подновяватъ войната прѣди още да получатъ отговоръ отъ Цариградъ. Генералъ Фичевъ е билъ тогава въ София. На главната квартира нищо не е съобщено и тѣ сж знаяли новинитѣ отъ единъ вѣстникарь. Генералъ Фичевъ се изказва рѣшително противъ войната и едва тогава Гешевъ телеграфира на Данева мнѣнието на Фичева. Ако Даневъ е знаялъ че това е мнѣнието на военитѣ, той щѣлъ да докара работата до миръ, но сега отъ кумова стна трѣбвало да се прѣкъснатъ прѣговоритѣ. И Гешевъ отговаря, че не вижда другъ изходъ и трѣбва да се прѣкъснатъ прѣговоритѣ. По такъвъ начинъ се извърши великото прѣстѣпление което, костува 40,000 души. На 16 януарий прѣговоритѣ се прѣкъсватъ и България заявява, че ще воюва. Мене много обвиняватъ че съмъ прѣдизвикалъ войната противъ съюзницитѣ и че съмъ говорилъ на царя и Добровичъ. Когато дойде телеграмата за прѣкъсване на прѣговоритѣ, тя ми бѣ съобщена отъ Добровичъ и азъ му отговорихъ: Кажете на царя че това не е грѣшка, това е

прѣстѣпление — миръ трѣбваше да сключи. Вий вече ще разсърдите англичанитѣ и ще поставите България въ много, трудно положение спрѣмо турцитѣ. Сега трѣбва да се говори за война сръщу Сърбия и Гърция. Това го виждахме всѣки день и нѣмаше нужда отъ много умъ, за да се разбере. Имаше една телеграма отъ Тодорова отъ 14 януари и която казва че всички посланици на Великитѣ сили искатъ да се прѣкъснатъ прѣговоритѣ и се започне войната.

Обаче въ този моментъ Гешевъ имаше най-малко 20 телеграми отъ Силитѣ, които настояваха за миръ. Т. Тодоровъ или измислилъ това, или го е излѣгалъ нѣкой сръбски шпионинъ. Послѣдствията отъ войната съ турцитѣ не можеха да бждатъ лоши и гибелни. Ний бѣхме готови да се биемъ въ първата война, сега въ втората война Гърция е по силна защото има нови войски. Турцитѣ могатъ да воюватъ 7 години, ние не можемъ. Това просто нѣщо неможеха да разбератъ. Второ. Щомъ като ни оставиха сръщу неприятеля и холерата на Чаталджа, нашитѣ съюзници станаха по-нахални. И наистина Даневъ телеграфира отъ Лондонъ, че Сърбитѣ и Гърцитѣ дѣйствуватъ противъ насъ. Сега и сърбитѣ даватъ мемоаръ до Силитѣ. Съюза значи отиде. Ромжнскотъ правителство, което отъ началото заяви че ще иска компенсация, и което на 1 януари се задоволява само съ двата тригълника бѣше готово да се съгласи безъ Силистра.

Ромжн. правителство, слѣдъ като сърбитѣ и гръцитѣ си показаха рога, слѣдъ като Турция стана по-силна и когато Даневъ прѣкъсна прѣговоритѣ въ Лондонъ, то вече иска Тугракитѣ — Балчикъ. Не е морално. Не е морално по стана. Не желаетъ ли да даващъ педя земя, не прѣдприемай война. Тукъ е виновникъ Гешевъ. Даневъ на 1 януари телеграфира, че нѣма никакви инструкции но въпрѣки това, — послѣ безъ инструкции рѣшава. Подиръ два три мѣсеца ромжнитѣ ще искатъ още повече, слѣдователно въ момента когато се прѣкъсватъ на 16 януари, вече имаме глухото неприятелъ. На Гърция и Сърбия, явното неприятелъ на Турция, безъ сжщиятъ ентусиазмъ на войскитѣ и претенциитѣ на Ромжния угроблѣмни. На 16 януари като прѣкъснаха прѣговоритѣ, делегатитѣ въ Лондонъ сж трѣгнали до разни пѣтища. Нашитѣ идватъ въ София да видятъ какъ ще вземемъ Македония. Сръбскитѣ, гръцки и черногорски делегати на 27 януарий отиватъ въ Цюрихъ и тамъ сключватъ договоръ противъ България. Венизелесъ е сключилъ съюзъ противъ насъ и дошелъ да лже нашитѣ патки, които вѣрватъ. Вече положението въ Македония става опасно.

Нашитѣ гарнизони биватъ изтласквани; като си свършиха работата въ Янина съ подкупи всички гръцки войски отиватъ къмъ бълг. граница. Подъ Одринъ пакъ сжщото. Гешевъ не желае да се ръководи отъ вѣроломния съвѣтъ на Генадиева да сключи миръ безъ гръци и сърби. Най-сетнѣ Съръ Ед. Грей пита нашитѣ делегати съгласни ли сж да сключатъ миръ безъ тѣхъ. Когато пъл. ний м-ръ заявява на Съръ Едуардъ Грей, че сж съгласни, тогава послѣдния заявява на сръбскитѣ и гръцки делегати да се държатъ

коректно и тогава сърби и гърци отстъпват.

Слѣдъ сключването на мира вече открива се други въпросъ, по какъвъ начинъ да се дѣли пляката. Ний сме взели всичко до Чаталджа, но войската ни е изморена. Гешевъ телеграфира на Савова и иска двѣ дивизии да пазятъ София, нали за сжщитѣ съюзници той плачеше по-рано? Сърбитѣ не признаватъ арбитражъ. Сърбия иска по-вече. Гърцитѣ концентриратъ войскитѣ си срѣщу насъ, и коткитѣ се научиха че между тѣхъ сжществуватъ съюзъ само Гешевъ и Даневъ не знаятъ. Савовъ отговаря че не може да отдѣли войска. Слѣдъ сключването на мира войската почва да се прѣвежда и концентрира срѣщу съюзницитѣ.

Става срѣщата между Пашичъ и Гешевъ. Най сетнѣ Гешевъ получава увѣдомление, че сърбитѣ не скланятъ на арбитража, но да се отиде въ Петербургъ. Гешевъ намѣри единъ изходъ не за България: Дава си оставката, очаква си на врата единъ орденъ и отива въ странство. Това е най-драматическия моментъ. Кой е виновника за новитѣ войни?

Народняцитѣ издадоха брошура да докажатъ, че ний сме повлияли за това, защото сме били войнствени, защото сме давали съвѣти на Савова да подкачи войната, защото сме заплашвали Царя, че ще му се търкаля главата, ако не обнови войната. Азъ се гнуся да очакствамъ това поведение на народняцитѣ. Ако за обявяването на тази безумна война, азъ бихъ се чувствувалъ виновенъ не колкото Тодоровъ и Данева, а само колкото 1/10 отъ тѣхъ, азъ имаше да бжда живъ и 10 пкти щѣхъ да си прѣсна черепа. Азъ винаги съмъ цѣнилъ интереситѣ на България винаги тѣй сме имали една ясна политика и слѣдователно не можемъ да се объркамъ до толкова. Никакви съвѣти на царя тайно не съмъ давалъ, никога прѣзъ заднитѣ врата на двореца не съмъ влазълъ, азъ юристъ консултъ на двореца не съмъ бивалъ, но на Държавния Глава винаги ще давамъ съвѣтъ като прѣдставителъ на партия и даже длъжностъ е на Царя, да вика и пита политическитѣ мжже.

На генералъ Савова никакъвъ съвѣтъ не съмъ давалъ; послѣденъ пътъ го видѣхъ на 20 ноември 1911 год. и послѣ не съмъ го виждалъ и приказвалъ съ него на улицата. Никога не съмъ заплашвалъ Царя, че ще му се търкаля главата, азъ говорихъ явно. На 18 юний спрѣхъ Добровичъ и го запитахъ: вѣрно ли е че бълг. правителство е дало заповѣдъ на войската да спрѣ дѣйствиата и се върне на старитѣ позиции? Ако е вѣрно, това ще убие духътъ на войската, толкова повече, че Сърбия и Гърция не ще спратъ военнитѣ дѣйствиа. И ако всичко това е вѣрно, ако заповѣдта е отъ Царя, той ще отговаря за главата си. Казахъ на Добровичъ че сърбитѣ ще бждатъ вѣроломни сжщо тѣй както бѣха вѣроломни на Суховския мостъ въ 1885 година, когато избиха нашитѣ кавалеристи.

Сърбитѣ излѣзоха вѣроломни, и унищожиха 2 полка отъ желѣзната рилска дивизия.

Кой докара войната?

Ако сж виновни онѣзи, които сж искали войната, защо днесъ излизатъ агитатори безъ срамъ и съвѣсть да казватъ че ний сме искали войната. Ний тогава вѣстници нѣмахме, правителството знае при какви условия ще бжде войната, азъ нищо не знаяхъ. Вѣсти. „Народна Воля“ искаше най-много война съ сърбитѣ. Да речемъ сега че Найчо Цановъ е виновника!

Не е вѣрно. Ако правителството го послуша и излѣзе успешна войната тържеството щѣше да бжде на правителството, а не на Найчо Цановъ. В. България, Борисъ Вазовъ съ брошури искаха да се обявятъ войната, при все това и тѣ не сж виновни. Виновно е правителството. Кагато Гешевъ си подаде оставката Царятъ вика шефове на партитѣ и ги пита какво трѣбва да се направи. Положението е доста сериозно Малиновъ съвѣтватъ Царя да остане сжщото правителство.

Ний съвѣтвахме Царя да състави правителство отъ всички партии. Това бѣше идея на мнозина още въ началото на първата война. Тя бѣше прѣгърната отъ мнозина. Тази идея проповѣдахъ и азъ, защото всички партии ще взематъ отговорността. Ако такава министерство бѣше се съставило, мирътъ щѣше да бжде сключенъ още на Люле-Бургазъ или на Чаталджа. Гешевъ е единствения, който не се съгласи да се състави такава министерство, но понеже Гешевъ бѣше излѣзълъ въ оставка, сега вече коалиционно министерството ставаше възможно. Ний съвѣтвахме Царя да състави това министерство подъ прѣдседателството на Даневъ. Още въ началото бѣше необходимо. Всички партии трѣбваше да бждатъ вътрѣ, за да иматъ смѣлостта да взематъ отговорността при отстъпването на земя. Д-ръ Даневъ се явява като носителъ на тази идея. (Описва разговоритѣ си съ Даневъ при опита да се състави коалиционно министерство). Гешевъ е питалъ австрийското правителство както ще му бжде поведението въ случай, че се прѣдизвика война. Но прѣдложили да се вземе слѣдующето рѣшение: да се откупи неутралитета на Турция и Ромжния и ако не успѣе това нито една пушка да не пукне. Даневъ даде съгласието си и азъ му казахъ не зная дали азъ съмъ станалъ цанковистъ или ви стамболовистъ по това е най-хубавото рѣшение.

На другия денъ се оказа не-сериозна работата. Желанието имъ бѣше пакъ двѣтѣ партии да съвѣтватъ кабинета. Тѣ не виждаха нещастиятѣ, че тукъ има голѣми отговорности, че не се касае до почести и слава но трѣбва да се върши работа, не си дадохъ смѣтка за трагичността на положението. На 1 юний г. Даневъ поема властта. Той тогава обясни на дипломатитѣ какво е неговото становище въ циркулярна телеграма № 1824 отъ 1 юни.

На 2 юний английското правителство взема инициативата и казва, че тѣй като рускиятъ императоръ приема да бжде арбитъръ между Сърбия и България, сръбското правителство прѣдлага да се демобилизира войската и на 2 юни не му става нищо друго освѣнъ да разпусне войскитѣ. Даневъ отхвърля прѣдложението за демобилизация и телеграфира въ Петербургъ.

№ 1740 телеграма отъ 2 юни Даневъ до Бобчевъ.

Съ тази телеграма Даневъ иска арбитража въ рамкитѣ на договора. Въ всички слѣдующи депеша той все настоява на сжщото.

Телеграма № 1756 отъ 3 юни Даневъ до Бобчевъ.

4 юни № 480

За прѣвъ пътъ съ тази телеграма Даневъ иска съвмѣстно владѣние на Македония. Сърбитѣ не искатъ да чуятъ за това.

Д-ръ Даневъ до Бобчевъ. № 1869 отъ 9 юни 1913, II ч; Вечерята.

На № 510. Днесъ на съвѣщанието подъ прѣдседателството на царя, въ което освѣнъ мене участвуваха м-ръ Тодоровъ, ген. Савовъ, се рѣши да се посочи върховния арбитъръ да произнесе рѣшението си въ продължение на 7 дни отъ днесъ, като застане на почвата и въ рамкитѣ на договора и приложенията му. Ако императорското правителство до вторникъ вечеръ ни увѣдоми че приема това наше прѣдложение, азъ бихъ могълъ да се намѣря въ Петербургъ за да присжтсвувамъ при прочитането на рѣшението и за обсъждането на други въпроси слѣдъ рѣшението.

Слѣдъ като съобщихме това постановление на посланика Неклюдова, послѣдния ни прочете инструкцитѣ, за които говорите въ № 510.

Въ тѣхъ ролята на арбитъра е опрѣдѣлена малко по-другояче но надѣя се, че и нашата формула ще бжде приета. Колкото за срока, той е необходимъ, прѣдвидъ на натрупанитѣ на границата войски, които трѣбва да стоятъ подъ знамената понеже сърбитѣ не приеха нашитѣ условия за демобилизация и които, ако не се рѣши въпроса скоро лесно могатъ да прѣдизвикатъ стълкновение.

Тия двѣ условия *conditio sine qua pop.* Колкото за моето ходене въ Петербургъ, прѣдвидъ че съобщението на императорско правителство не споменува нищо за него, па то е на първо врѣме и излишно, ще Ви моля, най-настойчиво да обясните, че поважни вътрѣшни политически причини, ще бжде прѣдпочително, да стане това трѣгане за Петербургъ не въ срѣда, а въ недѣля. Общественото мнѣние въ България е тѣй възбудено, щото по ранното мое заминуване би могло да даде сигналъ за смутове, които въ общия интересъ е желателно да бждатъ избѣгнати.

За резултата моля отговорете ми телеграфически веднага.

(подп.) Даневъ.

С. С. Бобчевъ отъ Петербургъ до С. Даневъ въ София.

Телеграма. отъ 12 юни 1913, № 533. На № 1888. Прѣди да съобща Сазанову депешата ви, поискахъ да узная има ли отъ Българъ отговоръ и какъвъ по арбитража, както и за мезозаритѣ, които трѣбваше да се подадатъ въ 4 дневенъ срокъ. Сазановъ отговори отрицателно. Тогава азъ му казахъ, че види се, това отлагателство на сърбитѣ измжчва нашето правителство и то ме е натворило да ви съобща за спрянето по-нататъшнитѣ прѣговори и за отзоваването на Тошевъ. Сазановъ ми отговори: Вашето съобщение не ме очудва. За тая постжпка на вашето пра-

вителство азъ съмъ прѣдупрѣденъ прѣд нѣколко дни.

Вие трѣгвате по съвѣтитѣ на Австрия — свободияте сте. По тоя начинъ съвѣтитѣ сж глупостта си, вий сж некоректността си къмъ Русия и славянските народи въ глѣбъ. Ние наплатимъ своята длъжностъ. Риския императоръ не очаква ультиматумъ съ срокъ за произнасяне рѣшението си по бълг. гаро-сръбски морь. Той щѣше обаче, много скоро да изпълни своята тежка задача Сегга, слѣдъ вашето заявление, азъ ви правя нашето: Не очаквайте нищо отъ насъ и забравете, че сжществуватъ нѣкаква наша обитност до днесъ отъ 1902 година. (Подп.) С. С. Бобчевъ.

Русия открито отказва да помогне на България, като не признава конвенцията отъ 1902 г. Тази тайна конвенция обезпечаватъ нашата неприкосновеностъ отъ страна на Ромжния. Руското правителство ни заявява, че не сме обезпечени отъ страна на Ромжния.

До пълномощнитѣ министри на България. Тв. провѣрит. тел. № 1824 отъ 6 юни по спорната зона.

Прѣдвидъ на обстоятелството, че въ странство даже между официалнитѣ кръгове не могатъ да си дадатъ точенъ отчетъ, коя е договорната между насъ и Сърбия спорна и неспорна зона въ Македония, както и гдѣ минава линията, която ги раздѣля, м-вото на външнитѣ дѣла и изповѣданията, по заповѣдъ на г-на министъра, счита за нужно да ви прѣдаде тукъ текстуралното описане по чл. 2 отъ тайното приложението къмъ договора.

Чл. 2. Всички териториални придобития, които биха се придобили съ задржана дѣйностъ въ смисълъ на чл. 1 и 2 отъ договора, както и чл. 1 отъ туй тайно приложение, падатъ подъ задржното владѣние (кондоминиумъ) на двѣтѣ съюзни държави и тѣхната ликвидация ще се извърши веднага и най-късно въ срокъ отъ три мѣсеци, слѣдъ като мирътъ бжде възстановенъ и то на слѣдующитѣ основни:

Сърбия признава на България правото на територията, източно отъ Родопитѣ, и р. Струма, а България признава правото на Сърбия на територията сѣверно и западно отъ Шаръ планина.

Що се отнася до територията измежду Шаръ планина, Родопитѣ, Архипелага и Охридското езеро, ако двѣтѣ страни се увѣрять, че организацията на тая територия въ особена автономна областъ е невъзможно. Прѣдвидъ на общитѣ интереси на българската и сръбска народности или по други външни или вътрѣшни причини, то сѣ тая територия ще се постави въз основа на слѣднитѣ заявления:

Сърбия се задължава да не дири нищо отъвъдъ линията, отбѣлжана на приложената карта и която почва отъ тур.-българската граница отъ върха Голѣмъ св. отъ Кр. Паланка, слѣзва общо ю. з. направление до Охридското езеро, като минава прѣзъ върха Китка между селата Мережево, Подържи-Конь, прѣзъ в. изт. отъ с. Неравъ, по водораздѣла до върха 1000, св. отъ село Башево, между селата Любени и Петърлиа, прѣзъ в. Остричъ, 1000 (Лисецъ план.) в. 1050 между селата Драчъ и Опила, прѣзъ с. Талишманци и Живолево, в. 1050, в. 1000, прѣзъ село Катали, по гл. водораздѣлъ Градище пл. до в. Горище къмъ в. 1023 по водоразд. между селата Иванковци и Логици и прѣзъ Вѣтерско и Сопотъ на Вардаръ и прѣзъ Вардаръ, по планин. гребенъ къмъ в. 2550 и до Перополе пл., по нейния водораздѣлъ между селата Крапа и Барбаресъ до в. 1200, между селата Якуново до в. Чесна (1254) по водоразд. на Баба пл. и Крушка телеси между селата Сълъпъ и Цѣрске до върха на Протоиска пл. източ. отъ с. Бѣласица, прѣзъ Брѣжане до в. 1200 (Илинска пл.) съ водоразд. прѣзъ в. 1230 до в. 1217 и между селата Ливониче и Геренци до Охридското езеро при мѣнастиря Гжбовци.

А България се задължава да приеме тая граница, ако Н. И. В. Руския царъ, който ще бжде поменъ да бжде върховенъ арбитъръ, по тоя въпросъ се произнесе на тая линия. Разбира се, че двѣтѣ страни се задължаватъ да приематъ като окончателна граница оная линия, която Н. И. В. Руския царъ въ горѣказанитѣ граници бѣ намѣрилъ че най-отговаря на правата и интереситѣ на двѣтѣ страни.

Министерството за неизлишно счита да ви съобщи тукъ и чл. 4 отъ сжщото приложение.

Чл. 4. Всѣки споръ, който би се появилъ по поводъ тѣкуванията на коя да е разпоредба на тоя договоръ, на тайното приложение или военната конвенция се поднася на окончателното рѣшение на Русия, щомъ едната или другата страна заяви, че счита за невъзможно да постигне съгласение съ непосредствени прѣговори. Своеврѣменно ще ви се изпрати и надлежната карта.

Главенъ секретаръ на министерството (подп.) П. Димитровъ. Нач. на политическото отдѣление. (подп.) Г. Радевъ.

На 12 юни Бобчевъ телеграфира, че отъ Сърбия още нѣма отговоръ. Не ги е срамъ да

съобщаватъ, че Сърбия още на 9 юни е приела арбитража.

Д-ръ Даневъ въ София до бълг. легация въ Парижъ.

(Телеграма № 1812 отъ 13 юни 1913 година).

На № 432. Ако Сърбия не приеме прѣдварително уговорения арбитражъ и прѣдлаганата отъ насъ демобилизация, ходенето въ Петербургъ е излишно. Нека Пашонъ подѣйствува въ тази смисълъ.

Ромжния иска да мародерствува. Ще си вземемъ мѣрнитѣ.

(подп.) Даневъ.

Рѣшилъ ли се бѣ Даневъ да не върви въ Петербургъ.

На тоя въпросъ отговаря телеграмата № 1926 отъ 15 юни 1913 година, на гѣ Даневъ, до г. Бобчевъ, което гласи:

На № 525. Мемоара е готовъ. Прѣвежда се на руски. По въпроса съ Гърция ще прѣговарямъ самъ, ако дойда.

Моля не говорете за сега за никакъвъ арбитражъ по гръцки въпросъ.

(Подп.) Даневъ.

Настроението въ Виена на 15 юни.

Сжщия денъ 15 юни Виенския пбли. м-ръ г. Салабашевъ съобщава съ телеграма № 297 че германския посланикъ въ Виена го увѣрилъ, че още не е прѣминало врѣмето да се споразумѣ България съ Ромжния, като България общае, въ случай на война съ Сърбия, да отстъпи освѣнъ своя, но и сръбска територия на Ромжния.

При тоя пасажъ отъ телеграмата д-ръ Даневъ е поставилъ двѣ въпросителни, т. е. той не разбира какъ може да се мисли подобно нѣщо.

Но, ако нѣма война, добавилъ германския посланикъ, Ромжния ще иска повече нѣщо отъ общината и вече територия.

Даневъ бѣлѣжи на полето на телеграмата срѣщу тоя пасажъ: — Тя иска, обаче!

Интересно е това за психологията на тоя фаталенъ човѣкъ д-ръ Даневъ.

Почти пророчески звучи послѣния пасажъ отъ телеграмата Салабашевъ отъ 15 юни № 29

„Ако не стане спогодбата и врѣме на войната Ромжния нѣлѣзе съ своитѣ войски въ България, тогава България ще да изби не само Македония и другата територия, но и политическото положение ще се влоши, поне съ това Ромжния за дълго врѣме ще се сближи съ Сърбия и Гърция, вслѣдствие което България ще бжде изолирана. Напротивъ ако България се споразумѣе Ромжния, тогава може Сърбия изпълни договора безъ война, ако пакъ стане война, тогава България ще може да вземе много повече отколкото има право договора, и ще бжде многократно възнаградена за това което ще даде на Ромжния“.

По това съобщение д-ръ Даневъ написва:

„Не такава споразумѣние прѣдвидъ Ромжния“.

Отъ гдѣ сте знаели това, г. Даневъ? Защо сте мислили тѣй?

— Защото вие сте заслѣпѣли въ Русия и не вървате въ истинитѣ съвѣти на Германия.

И дали не туй ваше вироство допринесе доста много, отпослѣ Германия тѣй хладно почти неприязнено да се дѣспрѣмо насъ въ Букурещъ?

Д-ръ Даневъ, вие сте били и
зага безумецъ.

Пакъ съ същата депеша г. Са-
абашевъ Ви пише, че герман-
ския посланикъ му съобщилъ какво
дла сила отъ тройното съглаше-
ние подстръкавала Ромжния про-
тивъ България, като смѣтала по
ози начинъ да помогне на Сърбия.

Д-ръ Даневъ пише насрѣща туй
общение:

— Това е вече интрига!

Но то стана фактъ, г. Даневъ,
и изблочи Васъ въ безумно кж-
гледство.

Само съ тая Ваша грѣшка Вие
ислужавате вжето си!

Значи той все си стои на
ѣстния договоръ. Утрѣ е 16
юний, срокътъ на ултиматумътъ
о Русия изтича и утрѣ ще се
аде заповѣдъ за подкачане
а военнитѣ дѣйствия.

Ето какво е положението на
5 юний. Даневъ заявява че не
тива въ Петербургъ освѣнъ
ко не се приематъ неговитѣ
словия. Не се ли споразумѣе
ъ Ромжния, и земя ще взематъ
ъ и Македония ще се даде на
ърбия и Гърция и политичес-
ото положение на България
е бжде тежко.

На 17 юний Даневъ телегра-
ира: „Днесъ прѣдавамъ на Не-
людова мемоара и утрѣ трѣ-
амъ.“

17 юний № 1967 до Петер-
бургъ.

Даневъ все си настоява за
оговора. Никакъвъ арбитражъ
възвѣнъ договора не приема. На
юний българското правител-
ство отхвърля поканата да
е отиде въ Петербургъ. На
юний Даневъ дава ултима-
умъ на Русия да се произнесе
въ 7 дневенъ срокъ. Въ тия
депеша не се вижда Даневъ да
е отказва отъ договора. Прѣ-
ратътъ, за който толкова го-
орятъ цанковисти и народня-
ци, се намира въ тѣхнитѣ те-
леграми. Вий, господа цанко-
нисти, сте заповѣдали да се
подкачатъ военнитѣ дѣйствия
и никого не сте дали подъ
ждъ. За това Даневъ прѣдъ
европейскитѣ кабинети въ про-
дължение на всичкото време
едно нѣщо заявява: „Ний не
сме подкачили войната“. Ако
нѣкой е подкачилъ войната
извънъ тебе, тогава на часа
отстрани се. По искането на
сръбското правителство отъ 18
юний се спиратъ военнитѣ дѣй-
ствия и военнитѣ се подчиня-
ватъ на Данева. На 19 юний
войната се продължава, на 20
продължава, положението се
усложнява и ромжнитѣ моби-
лизиратъ. Българското прави-
телство е прѣдупрѣдявано, че
или ще се споразумѣе съ Ро-
мжния или зло ще пати. Отъ
27 януари Гърция и Сърбия
постоянно канятъ Ромжния да
се присѣдини къмъ тѣхъ и
ромжнитѣ не се съгласяватъ.
Най-сетнѣ на 22 юни получава
се една телеграма отъ Буку-
рещъ:

Отъ г-на пълномощния м-ръ
Букурещъ за г-на М-ра на Вън-
шнитѣ работи изпратена на
22 юний 1913 г. под. изх. №
312 получена на 23 юний 1913
г. под. вход. № 3621.

Руския полн. м-ръ и Авст-
рийския пълномощенъ м-ръ
днесъ по отдѣлно ми съобща-
ха че разбрали отъ разгово-
ри си съ Краля и Майореску
каково въ течение на 10 дена
до като привършатъ мобили-
зацията има два изхода да из-
бѣгнемъ войната съ Ромжния:
да прекратимъ военнитѣ дѣй-
ствия съ Сърбия и Гърция вед-
нага и пристигнемъ къмъ ар-
битража, или да се споразу-
мѣемъ съ Ромжния за нови те-
риториални отстъпки макси-
мумъ Тутраканъ — Балчикъ;
слѣдъ прѣвържането мобили-
зацията никой не може да спрѣ
съ нищо Ромжния, която не
може да се ограничи съ окупа-

цията на претендирания те-
ритория, а ще обяви война на
България, ще навлезе прѣзъ
нѣколко пункта, главно прѣзъ
ония за които телеграфирахъ
по-рано.

Отъ Даневъ до Бобчевъ.

Тел. отъ 17 юни 1913 2 ч. 30
м. сл. обѣдъ № 2168.

Приемете спиране военнитѣ
дѣйствия, като останатъ вой-
скитѣ на мѣстата си, конферен-
ция въ Петербургъ обща де-
мобилизация.

Прѣдоставяме на император-
ското правителство да разрѣ-
ши чрѣзъ арбитражъ всички
въпроси включително и тери-
ториалнитѣ, като склучи при-
мирието при каквито условия
то намѣри за добръ. Молете
бърза интервенция за спиране
на ромжнското и турското на-
хлуване, което е започнало.

(Подп.) Даневъ.

Отъ С. С. Бобчевъ въ Петерб.
до д-ръ Даневъ въ София.

(Телегр. отъ 17 юни подъ № 508).

На № 1822. Съобщихъ Не-
ратову съдържанието на депе-
шата. Министертвото се надѣ-
ва, че ний ще обмислимъ все-
странно всички послѣдствия
прѣди да се впуснемъ въ как-
вато и да било крайна акция.

Неизмѣнно твърдятъ едно и
сжщо. Ако българското прави-
телство желае мирно разрѣше-
ние на споровѣтъ съ сюзни-
цитѣ си, има за това въ едно
единствено срѣдство — срѣща-
та на балканскитѣ министри-
прѣдседатели, която се при-
ема отъ всички, освѣнъ отъ
България. Договорния арби-
тражъ ще се осъществи тукъ,
както ще се обсъди и рѣши за
демобилизацията и други вися-
щи въпроси.

(подп.): С. С. Бобчевъ.

Опасността става още по-
голяма. На 24 юли има една
телеграма отъ Лондонъ. Поло-
жението на нашата войска то-
гава не е розово. На сръбския
и гръцки военни театри имаме
неуспѣхъ. Първиятъ неуспѣхъ
се дължи на заповѣдта да се
спратъ военнитѣ дѣйствия.
(Ораторътъ чете една телегра-
ма за навлизането на турцитѣ).

Гърцитѣ избиха въ Солунъ
нашата дружина и за това ни
упрѣкна руския министъръ.
Сега ний сме виновни. Не взѣ-
хме мѣрки да бждемъ побѣди-
тели. Най-голямата опасностъ
е отъ Ромжния. Ако ромжнитѣ
не навлѣзатъ въ България и
турцитѣ нѣма да навлѣзатъ.

Само като прѣдложимъ миръ
да се склучи съ арбитръ, тѣ
ще бждатъ съгласни. Нѣмашъ
гранати, пушки, не дава прави-
телството земя: ще ти я взе-
матъ. Ако имашъ уши — слу-
шай, ако имашъ съвѣсть — раз-
бери! Ето какви телеграми се
получаватъ на 25 и 26 юни.

25 юний. Телеграма отъ Боб-
чевъ въ Петербургъ.

Отъ г-на Бобчевъ Петербургъ за г-на
м-ра на външнитѣ работи, изпратена
на 25 юний 1913 г. подъ изходъ № 554
получена на 25 юний 1913 г. подъ
входъ № 3666.

На № 2017 и 2030. Днесъ се явихъ
при Сазоновъ да повторя ходатайството
което оня денъ направихъ чрѣзъ Не-
ратовъ за да се попрѣчи на нахлуване-
то Ромжния у насъ и намѣсата на
Турция въ балканския конфликтъ. Той
изслуша съображенията ми за страшно
усложненото положение и за необходи-
мостта на една акция за задържането
Ромжния и Турция. Сазоновъ, въ от-
говоръ, ми даде да прочета депешата
изъ София на Бълг. Телегр. Агенция,
спрѣна тукъ отъ цензурата въ която
депеша е изложено съдържанието на
една обидна статия отъ официоза „Бъл-
гария“ противъ славянството, Русия и
Руския Императоръ, който билъ се от-
казалъ да изпълни дълга си като вър-
ховенъ арбитръ. За секунда азъ бѣхъ
като гръмнатъ. Сазоновъ енергично
заяви, че Русия не може търпи по-не-
че тѣзи игри и той ще доложи на Им-
ператора че при подобни провокации
настава момента да се откаже съвѣстъ
отъ България. Като го утѣрихъ че
Правителството и българския народъ
сж неспричастни въ тия оскръблени

Театръ Коста Ранковъ

Ще прѣдстави на 19 и 20 Февруарий 1914 година

Ненадминатъ до сега по своето искусство, сензация и трогателност филмъ.

ЧОВЪКЪТЪ БЕЗЪ РЪЦЪ

Драма задъ сѣцѣната, споредъ романа на ПАУЛЪ МАЙСНЕРЪ.

ВЪ 5 ГОЛѢМИ ЧАСТИ
Играе прочутия артистъ ЩОСЪ.

отъ единъ вѣстникъ, той ми възрази:
Това е официозътъ и българската цен-
зура го пропуска, а официалната Б.
Телеграфна Агенция го разпространява.
Говорихъ му обширно да го успоко-
и. Настоятелно поискахъ отъ него
да ми каже, що е рѣшено да пра-
ви Императорското правителство при
нахлуването на Ромжния. Сазоновъ ми
отговори, че той ни е прѣдупрѣдилъ не
единъ път. Сега остава на насъ сами
да се разправимъ. Сжщото и за Тур-
ция. Ние сме нѣмали право да стова-
римъ на други отговорности. Войната
сме почнали ние. Това що казвамъ е
добъръ извѣстие и установено отговори
ми той слѣдъ като изслуша моитѣ про-
тивоположни доказателства. Най-сѣтне
Сазоновъ ми каза, че за насъ за сега
има само единъ изходъ и той е да по-
бързаеме веднага да поискаме защитата
на Русия или тройното съглашение, да
спратъ военнитѣ дѣйствия и безусловно
да прѣдоставятъ на Русия или трипътъ
антанта да направятъ каквото тѣ на-
мѣратъ за добръ съ уреждането на
балканскитѣ териториални прѣспирни.
Ако ли ние закъснѣемъ и това не ще
бжде възможно.

Бобчевъ.

Въ това време в. България
пише противъ славянството и
Русия. Отъ Петербургъ прѣд-
упрѣждаватъ че се дезентере-
суватъ отъ насъ. Статигѣ се
телеграфирватъ въ Петербургъ
и Б. Т. Агенция ги прѣдаде.

26 юни телеграма отъ Боб-
чевъ.

Отъ г. Бобчева Петербургъ до г-на
м-ра на външнитѣ работи изпратена
на 26 юний 1913 г. подъ изходъ № 557
получена на 26 сжщия 1913 г. подъ
входъ № 3696.

На № 2051, 2052 и 2060. Съоб-
щихъ Сазонову споредъ ващитѣ на-
ставления че по ромжския въпросъ
вие се надѣвате какво великитѣ сили
начело съ Русия ще взематъ въ рѣка
уреждането му и ще му дадатъ спра-
ведливо разрѣшение. Той ми отговори
че напразно губимъ време въ подобни
съобщения съ общи думи. Надъ Бъл-
гария виса опасностъ. Ромжния нахлува
утрѣ други дѣнь и пакъ ще викаме че
Русия е виновна. Ромжския кралъ ка-
залъ на французкия посланикъ вчера
ромжскитѣ войски ще навлѣзатъ въ
България и ще взематъ това което
имъ е нужно, като при това ще за-
ставятъ България да удовлетвори и
Сърбия въ македонскитѣ земи. Бър-
зайте да направите необходимото да
не пропуснете момента, както напра-
вихте съ арбитража. Послѣ нѣма кой
да ви помогне. Вчерашнитѣ ми съвѣти
сж послѣдни, вѣнъ отъ това азъ не
виждамъ за васъ спасение. Ведикиятъ
везиръ заявилъ Гирсу че ако въ нѣ-
колко дни не евакуираме до линията
Еносъ — Мидия, Турскитѣ сами ще
отблъснатъ българскитѣ даже отвѣдъ
тая линия. Русия назначила военното
аташе Лоентневъ за демаркационата
комисия.

Бобчевъ.

На 26 има и друга телегра-
ма. Калинковъ съобщава отъ
Букурещъ послѣдното прѣдуп-
реждение отъ Ромжния да се
споразумѣемъ. И на тази теле-
грама Даневъ не отговаря и ко-
гато положението става извън-
редно тежко.

Извѣстия отъ Лондонъ.

Отъ управ. царската легация
Лондонъ на г. м-ра на външни-
тѣ работи. Изпат. на 24 юни
1913 — изх. № 263, получ. на 25
юний 1913 — вх. № 3651.

Говорихъ на Форейнъ Офисъ
и оставихъ aide memoire по те-
леграмитѣ Ви № 2030 и 2051.
Не знаяхъ нищо положително за
намѣрението на Турция но как-
то завчера съобщихъ не очак-
ватъ турска интервенция. По
въпроса кой първи почналъ во-

еннитѣ дѣйствия, тукъ прѣста-
наха да се интересуватъ и всич-
кото внимание е съсредоточе-
но върху войната; нейния из-
ходъ ще рѣши кой е правъ, кой
кривъ. Ето защо нашитѣ прия-
тели мислятъ че България трѣб-
ва да употреби всички усилия
да съкруши противницитѣ си въ
най-кратко време, само по този
начинъ може да се отстрани
ТУРСКАТА и РОМЖНСКА опас-
ностъ; всѣко колебание, както
въ политиката, така и въ во-
еннитѣ дѣйствия ще се схваща
не като знакъ на миролюбие, а
като доказателство на слабостъ
и ще се отрази злѣ върху на-
шитѣ интереси. Нашитѣ военни
булетини трѣбва да бждатъ крат-
ки, трѣзви и категорични. Гром-
китѣ описания на Гърция, Сър-
бия тѣхнитѣ подвизи, възбуж-
датъ смѣхъ между сериознитѣ
хора.

МИНКОВЪ.

Ето каква страшна телегра-
ма има отъ 30 юний. Даневъ
търси помощъ отъ рускитѣ ми-
нистри. Даневъ дава пълномо-
щие на Русия да склучи миръ
при каквито желае условия и
на Ромжния да се даде какво-
то намѣри за добръ, за да дрѣп-
не и тя войскитѣ съ телеграма
№ 2168.

На 30 юний Даневъ си про-
мѣня мнѣнието и тогава повик-
ватъ опозиционнитѣ шефове.
Даневъ казва че ще си подаде
оставката. Значи ако ний сме
на властъ; да се спаси Бълга-
рия; ако сме паднали; огнь да
я гори. (Чете конкретнитѣ прѣд-
ложения отъ Сазоновъ. На 30
6 часа 30 минути вечеръта.)

Когато да се състави кабине-
тъ на Данева, ний съвѣтвахме
общъ коалиционенъ кабинетъ.
Когато на 19 юний се получи
първото тревожно извѣстие отъ
бойното поле, вслѣдствие, на
глупавата заповѣдъ на мини-
стерския съвѣтъ, когато дойде
телеграмата на генералъ Кова-
чевъ, че положението на IV ар-
мия става критическо, тогава
министъръ Даневъ си дава ос-
тавката прѣдизвика се единъ
воененъ съвѣтъ и въ него се
рѣшаваше участъта на Бълга-
рия Ние либералната концентра-
ция, съвѣтвахме министерство-
то на часа да се махне, да си
състави министерство отъ всич-
ки партии.

Вториятъ пътъ въ коронния
съвѣтъ ний заявихме, че най-
голямата опасностъ иде отъ Ро-
мжния. И-Малиновъ призна че
е така. Той знаеше въпроса, за-
щото му го бѣше обяснилъ
Калинковъ. Прав. се състоеше
отъ хора, които въ послѣдния
моментъ не могатъ да иматъ
нито умъ ниго куражъ. Ако бѣ-
ха дали на насъ властъта или
на коалиционно министерство,
положението на България щѣ-
ше да бжде блѣсково. Ако бѣ-
ха се махнали тия хора, Бълга-
рия щѣше да бжде велика.
Щомъ турцитѣ навлѣзатъ въ
България, ромжнитѣ навлѣзатъ
и за да се избави България из-
иска се голяма рѣшителностъ,
гражданска отговорностъ, да си

почернимъ името. Ний заявих-
ме, че правителството нѣма да
направи нищо да се споразу-
мѣе съ Ромжния. Ний настоя-
вахме да се даде нѣщо на Ро-
мжния. Виждахме че безъ насъ
не могатъ да иматъ куража да
направятъ голѣми жертви, че
нашата политическа кариера
ще бжде унищожена, пакъ при-
ехме да спасимъ страната, па
макаръ ний да изчезнемъ. Това
не стана по вината на единъ чо-
вѣкъ, по вината на Малиновъ,
защото и той е напашенъ отъ
сжщото мѣсто като Тодорова.
Данева съ твърдѣ ограниченъ
патриотизмъ и той заявява:
правителството е което трѣбва
да вземе отговорноститѣ. Азъ
зная че вината е на Гешева, но
гдѣ е Гешевъ? Азъ знаа, че
вината е на Тодорова и Данева,
но тѣ нищо не могатъ направя.
Господа, Малиновъ не искаше
да си подадемъ рѣка, а тогава
той бѣше да си подадемъ рѣ-
ка, а тогава той бѣше юристъ-
консултъ на двореца, него при-
емаха въ двореца, заради него
не се състави правителство,
което да спаси отечеството. О-
ставката се отложи първи пътъ
на 1 юлии; Вий виждате че на
30 юни въ часа трети пътъ си
подава оставката. Тамъ опози-
цията нѣма успѣхъ. Оставката
на правителството е отеглена
по искането на Тодорова, за-
щото бѣше убѣденъ да прока-
ра въ Нар. Събрание покупка-
та на желѣзницата Солунъ —
Деде-Агачъ и това щѣше да
бжде още едно велико прѣстѣ-
пление. Въ него моментъ до-
кументитѣ установятъ, че тази
земя не е наша. Условиата за
миръ, които руското правител-
ство отъ себе си прѣдлага спо-
редъ тѣхъ $\frac{2}{3}$ отъ тази терито-
рия остава въ Гърция. И ако
на 30 юни се гласуваеше покуп-
ката на желѣзницата, $\frac{2}{3}$ отъ
нея като българска държавна
собственостъ на стойностъ по-
вече отъ 100 милиона лева
щѣха да взематъ гърцитѣ като
военна плячка. За това дойдох-
ме до 2 юлий, фаталната дата
въ която Ромжния влѣзе въ
неприятелския сюзъ. Ако бѣ-
ше си отеглила войскитѣ дру-
го щѣше да бжде. Даневъ ка-
за: Нашата политика фали-
ра елате, господа, отъ дру-
гитѣ течения спасявайте Бъл-
гария. Тодоровъ млчеше,
но Даневъ каза че отговаря
и за Тодорова, че външната
имъ политика фалирала. Пра-
вителството се задържа още
малко заради тази желѣзни-
ца и още по-голямо зло на-
правиха на България. На 2
юли ний не можехме да по-
емемъ властъта съ лица, които
искаха да остане отговорностъ
та на Данева и Гешева, коле-
баеха се и не искаха властъта.
Съжалявамъ единъ бившъ ми-
нистръ-прѣдседател, който е
изпадналъ толкова низко. Тога-
ва стана дума, че ний искаме
да се докопаме до властъта, за

да те спасимъ отъ държавния съдъ. Въ такъв моментъ азъ да мисля за себе си когато България пропадеше?! Давевъ идваше да ме моли въ къщи да влѣза въ кабинета. Малиновъ спореше не да не бѣда министъръ, но дали да бѣда министъръ на външнитѣ работи. На 2 юли Малиновъ ме моли да влѣза въ министерството. Прѣдъ Царя Малиновъ призна, че само азъ съмъ най-способенъ да бѣда тогава министъръ на външнитѣ работи. Казахъ на Малинова иди ми донеси гаранции отъ тия сили, че тѣ нѣма да бѣдатъ противъ насъ, ако ти съставишъ кабинета. Но да ми прѣдлагашъ министерството на-земледѣлството, а Ляпчевъ да вземе външнитѣ работи, — това нѣма да приема. На 4 юли се получи извѣстието че турцитѣ прѣвзематъ Одринъ, а ромжитѣ ще развалятъ моста на Побитъ-Камъкъ. Ний не искаме никаква награда за голѣмата доблѣсть, която показаме, защото изпълнихме длъжността си. Азъ не желая на най-голѣмия си душманинъ да прѣкара тия моменти. Първата вечеръ се събѣщавахме до 4 часа сутринта; първиятъ мѣсець никога не съмъ заспивалъ по-рано отъ 3 часа. Когато положението ставаше отчаяно всѣки генералъ ми даваше ултиматумъ. Имай съзнанието, че може би нѣма да се спаси столицата, и въпрѣки това се хвърлихме съ едно неописуемо геройство въ тази хала. Отъ тукъ не идваше брашно въ София. 320,000 войска, 100,000 софийци, 100,000 бѣжанци, 100,000 обозъ и тилова армия, всички трѣбваше да мратъ отъ гладъ. Нашата войска трѣбваше позорно да се прѣдаде съ пушки и то пове. И ний това го виждахме, че ще стане прѣдъ нашитѣ очи и пакъ стояхме твърдо на поста си. И сега е дошълъ г. Малиновъ да говори, че поставилъ ключоветѣ на българската политика въ София. Г-нъ Малиновъ е твърдъ малолѣтенъ въпрѣки боя си, за да говори тия приказки. Г-нъ Малиновъ не бѣше рѣшилъ дали да остане български гражданинъ, когато ключоветѣ на българската политика се оставиха въ София. Стамболовъ и Радославовъ съ опасностъ че ще сложатъ главитѣ си казаха това. Отъ тогава националистическата партия има само тази политика. Ако Д-ръ Давевъ може да се ръководи по една чужда държава. Но когато се касае до Малинова, той винаги е прѣдавалъ българскитѣ интереси. Господинъ Малиновъ външна политика не е правилъ. Министъръ на външнитѣ работи билъ е, но политика външна да е разбралъ, да е правилъ? — Не. Провѣзгласяването на независимостта се извърши съ всичката некадърностъ на хора, които не разбиратъ отъ дипломация. По този въпросъ отидоха 100 милиона лева български пари. Ключоветѣ на българската политика Малиновъ остави въ двореца. Българското правителство, което днесъ управлява, това правителство нѣма на-

мѣрение ключоветѣ на българската политика да поставя тамъ.

Въ миналото станаха погрѣшки. Ще търсимъ виновницитѣ. Малиновъ каза, че не иска анкета, за да излѣзе кой е виновникъ на втората турска война, на 16 юний, и на всички безобразия прѣзъ войната.

Това издава тайния съюзъ между него и Давева, съюзъ, който прави политиката имъ обща, съюзъ, който накарва Малинова да прѣгърне гледището на Тодорова и Давева слѣдъ 2 юний. Колкото и да сж голѣми погрѣшкитѣ, на насъ прѣдстои работа, прѣдстои външната политика, която да бѣде базирана върху интереситѣ на България. Но не слушайте демагогитѣ, които не разбиратъ отъ дипломация, които казватъ, че еднѣ коя си сила това ни дава, друга сила онова ни дава. Никоя сила нищо не ни дава. Този езикъ чуждитѣ дипломати най-много отбѣгватъ. Но като знаемъ че има общностъ въ интереситѣ на двѣтѣ държави, ний трѣба да знаемъ едно нѣщо, че сега източната проблема се промѣни въ прѣда на България. Първата фаза отъ тази дѣятелностъ, то е да възстановимъ силитѣ си въ всѣко отношение. Първата фаза е да не мечтаемъ за голѣма външна политика, да се ограничимъ съ засилване на държавата.

Когато дойдемъ до старото положение и го надминемъ и въ военно отношение, тогава нѣма нужда отъ война, ала нѣма и да се боимъ отъ война. Тази прѣдварителна работа трѣба да се свърши въ миръ и въ единодушие. Да вземемъ примѣръ отъ франската република. Въ 1870 г. Франция бѣше съкрушена и слѣдъ това настѣпи отръзването да се възстановятъ силитѣ на Франция. Ако бждемъ разумни, ако работимъ само за доброто на отечеството, ще достигнемъ въ миръ да имаме по-голѣми сили, по голѣмо уважение, отъ колкото, ако продължаваме тъй и подиръ 10—20 години пакъ да воюваме. Ако искаме да достигнемъ сжщото положение, въ което се намирахме, ний мжжжи трѣба да въртимъ една и сжща работа и да разберемъ че отиването къмъ крайности, че разслабването на властта, който работи за това разслабване, той е неволно оржжие въ ржцѣтъ на нашитѣ врагове, които щѣха да постигнатъ цѣлитѣ си, ако още десетъ дни Давевъ управляваше. Ако не се сплотимъ, ако отслабимъ управлението си и унищожимъ авторитета на властта, насъ ни очакватъ нови напасти, защото враговетѣ на България ни дебнатъ, за да постигнатъ цѣльта, която гонѣха въ юли мѣсець, когато ни обградиха отъ всички страна. На васъ варненци, които ликувахте, когато се прослави българското оржжие и които имате сега горестъта да бѣдете на 13 км. отъ ромжжжската граница, на васъ прѣдстои въ тия законодателни избори да се проникнете отъ мисълта, че безумието и некадърността на управницитѣ винаги докарватъ нещастие на народитѣ но че ако ний сплотени, на аличността на нашитѣ врагове противопоставимъ общитѣ си усилия и българската твърдостъ, никой вече не ще да смѣе да се докосне до нашата земя свещена за всѣкибългаринъ и до жизненитѣ интереси на българския народъ. (Бурни одобряния.) Българи и чужденци, между които и нѣкои отъ консулското тѣло, поднесоха поздравлението си на оратора за блѣскавата рѣчь пропята съ най-голѣма искреностъ.

Граждани на свободна България!

Принудени отъ негърпимитѣ гонения и нечовѣшкото отношение на новитѣ господари на хубавата и мила Добруджа да напустнемъ бащинитѣ си огнища и да търсимъ спасение и правда въ прѣдѣлитѣ на нашето старо отечество, ний съ голѣмо прискърбие виждаме, че останалия още свободенъ български народъ вмѣсто да се вразуми, вмѣсто да навлече отъ великото народно бѣдствие което го сподѣтъ, той се е прѣдалъ на една ожесточена взаимна борба, която, ако се продължи, може да му докара още по-голѣма катастрофа отъ прѣтрѣпаната.

Когато други народи сж прѣтрѣпвали много по-малки бѣдствия, ний сме виждали винаги тѣ да се съпнатъ, да отрѣзвнатъ, да се сплотятъ помежду си и да се прѣдадатъ на усилената задружна работа, за да наваксатъ загубеното, да си възстановятъ силитѣ, да закрѣпятъ, да се засилятъ, за да станатъ по-мощенъ факторъ въ международния животъ, отъ колкото сж били по-рано. Така е било въ Франция слѣдъ франко-пруската война; въ Сърбия слѣдъ сръбско-българската война; въ Гърция слѣдъ гръцко-турската война; въ Русия слѣдъ руско-японската война. Така е и днесъ въ Турция слѣдъ послѣдната нещастна война за нея война.

А какво виждаме днесъ въ България?

Вмѣсто очакваното отрѣзване, опомняне, обединение, събиране на народнитѣ сили, народно сплотяване, — едно не-виждано до сега остървение въ политическитѣ борби, просто едно озвѣряване. Многобройнитѣ партии, навъртели се една срѣщу друга, готови да си издератъ очитѣ като диви котки, готови да се удушатъ една друга.

Безбройни политически агитатори, малки и голѣми, прѣснали се низъ градове и села, съ огнени слова възбуждатъ народа противъ всичко, което прѣдставлява сила и власт въ страната, противъ всичкитѣ подпорки на държавата. Лишени отъ всѣкаква разумна идея, тѣ тровятъ душата на народа чрѣзъ хули и клѣвети, лъжливи твърдения, измамливи мисли и несбждливи обѣщания. И тѣ заслѣпени отъ злоба и инатъ, не искатъ да разбератъ, че като събарятъ послѣднитѣ подпорки на държавното здание, то ще се срути и ще погрѣбе въ развалинитѣ си и тѣхъ заедно съ тѣзи, противъ които се борятъ.

Свободни българи,

Трѣбва само нѣколко дена да се поживѣе подъ робство на тѣзи, които се наричатъ умиротворители на Балканския полуостровъ, за да се разбере, колко е голѣма и хубава свободата отъ която се ползватъ въ България всички граждани, безъ разлика на вѣра и народностъ. Когато тука има пълно равенство прѣдъ законитѣ и въ обществото; когато всѣкий се чувствува равенъ при срѣщата съ най-високопоставени личности, тамъ управлението се намира въ ржцѣтъ на една привилегирована класа, която е съсрѣдоточила въ ржцѣтъ си богатството, земята и почеститѣ, а огромната частъ на народа е безимотна, безъ земя и свое жилище. А колкото се касае до чуждитѣ народности, то въ отношение на тѣхъ, ний дума не може да става, не сашето за обществено равенство,

ПОЗИВЪ

КЪМЪ БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЪ.

но и за равенство прѣдъ законитѣ.

Тамъ чоконитѣ сж господари на цѣли села, а селенитѣ му сж роби, които работятъ земята му и трѣперятъ прѣдъ погледа му, когато тамъ по улицитѣ на града минава офицеръ и полицейски чиновникъ, съдѣшитѣ трѣбва да му станатъ на крака и да му снематъ шапка; влѣзе ли въ кафѣне, трѣбва да му станатъ и да го поздравятъ, макаръ и да не го познаватъ. Тежко и горко на тѣзи, които не могатъ да прѣтрѣпятъ подобно унижение. А когато приставъ или стражаръ отиде въ село, всички селенитѣ трѣбва наредени, гологлави и смирено да очакватъ строгитѣ заповѣди, които ще имъ се дадатъ и нѣка да смѣе нѣкой да не ги изпълни. Унижението на чловѣческото достоинство е на всѣка стѣпка, беззаконията и неправдата царува навредъ.

Училищата и черквитѣ на българитѣ се затварятъ, а имотитѣ имъ се отнеха; религиозното чувство и нравитѣ на мохамеданитѣ се оскърбяватъ умишлено. Селскитѣ мери, гори и балталъци се заграбиха отъ държавата и населението се принуждава да си продава добитѣка за нищожна цѣна на букурешкитѣ касали, които сж наводнили богатата и плодородна Добруджа, за да ѝ изкупятъ добитѣка. И скоро въ богатата и доволна нѣкога земя ще настане бѣдностъ и неволя.

Желаете ли и вий, свободни българи, да постигнете участъта на нещастнитѣ добруджанци? А тази участъ ще Ви постигне безъ друго, ако вий се не упомените и вразумите, и ако не се откажете отъ вашитѣ безцѣлни борби и сжби. Защото трѣбва да знаете, че присвоителитѣ на Добруджа никакъ не скриватъ желанието си, да продължатъ заграбването на българската земя; ставатъ пишманъ дѣто сж отстъпили прѣвзетата отъ тѣхъ земя и се задоволи само съ линията Тутраканъ — Добричъ — Балчикъ, и чакатъ първитѣ вжтрѣшни безредици и бъркотии въ България, за да нагазятъ отново нашата хубава земя.

Граждани и селяни,

Недѣйте се дѣли и враждува помежду си. Въ България нѣма онази противоположностъ на градско и селско население каквито ги има въ Ромжжжия или другадѣ. Жителитѣ на нашитѣ градове въ болшинството си сж прѣселенци отъ селата, гдѣто и до сега иматъ близки и роднини; у насъ градътъ е голѣмо село, селото е малъкъ градецъ; градътъ не може безъ селото и селото — безъ града. Еднакъвъ достѣпъ иматъ жителитѣ на града и на селото на всички обществени длъжности, стига да притежаватъ изискуемитѣ се условия. Недѣйте, прочее, се увлича подиръ онѣзи агитатори, които отъ лични съображения за да добиятъ повече послѣдователи, дразнятъ честолюбието на селската маса, възбуждатъ я противъ гражданство, интелигенция, чиновничество, офицерство и пр., прѣпоръчватъ се за нейни ужъ единички защитници и доброжелатели. Това разцѣпление на народа ослабва а самия него и правителството му; а това води къмъ опростаяване, къмъ робство.

Недѣйте слуша и онѣзи проповѣдници, които виждатъ спасение въ нѣкаква си Балканска федеративна република.

Разберете се, че злочастието не ни доде отъ формата на нашето управление, а отъ това,

че начело на управлението стои хора заслѣпени отъ своето „вѣрую“ и до деня на катастрофата останаха глухи къмъ всички съвѣти и прѣдупрѣждения, които имъ идеха отъ разни страни, и злото дойде отъ тамъ, отъ гдѣто тѣ очакваха помощъ.

Разберете така сжщо, че републиканското федеративно управление не зависи отъ насъ, а отъ нашитѣ голѣми и малки, близки и далечни съсѣди. До когато тѣ сж монархии, ний не можемъ да бждемъ република. Тази идея за републиката ний се проповѣдва и отъ вънъ, пишатъ се манифести и отъ нашитѣ врагове, но това е единичката цѣль да ни разстроятъ, да прѣдизвикатъ вжтрѣшни безредици и смутове, за да ни раздѣлятъ.

Ако тѣ сж искрени, нека ги (Ромжжжия, Сърбия и Гърция да въведатъ по-напрѣдъ у се бе си републиканско управление, тогава и ний на втори денъ ще го въведемъ и ще образуваме и Балианска федеративна република. Но да се наемаме най-първи да направимъ опита, — това е безумие.

Български народе,

Чуй гласътъ на тѣзи свои синове, които изпиха горчивинитѣ на чуждото робство. Сжкпи своята свобода и не зависимость; отхърли си прѣзрѣние всичко, което или ни къмъ разслабване на държавата и държавното управление.

Сплоти се, обедини се о коло онѣзи твои вѣрни синове, които сж дали доказателство въ минало, че сѣ се борили за твоята свобода и независимость и които въ най-критически минути на твоя исторически животъ когато другаритѣ понаемни бѣгахъ отъ властта, самоотвержено поеха кормилото на държавното управление и съ най-малко жертви иснараха страната отъ пропастъта, въ която я бѣха хвърлили неразумни управници. Държавата се нуждае сега отъ засилване, закрѣпване, стабилизиране на положението вънъ и вътрѣ. Дайте възможностъ на правителството да извърши това.

За емиграцията на Добруджанско: Ц. Овеновъ, Коста Г. Собаджиевъ, А. Кр. Стояновъ, Н. Гешевъ, Хр. Ивановъ, Нв. Сърмаджиевъ, Д. Ивановъ, Ю. Ивановъ, В. Поповъ, С. Генчевъ, К. Минковъ, Г. Ковачевъ, Л. Шоролоповъ, Хр. Цонковъ, В. Спирidonovъ, Д-ръ Н. Марковъ, П. Ц. Загорски, Г. Атанасовъ, Ст. Димовъ, Н. Златаровъ, С. С. Казевъ, Д. Чипариянъ и Хр. Поповъ.

Акцион. Индустр. Дружество

„СИЛА“

въ гр. ВАРНА.

Произвежда въ модерно-индустриалната си мельница, която е първа по родъ и голѣмина въ България, финни брашна.

ПРОДАЖБА НА ЕДРО

10—50—IV

Печатница „30 Р. А.“ — Варна

Конференцията на мира.

ПАРИЖЪ, 18 февруарий. **la v. Матенъ** съобщаватъ, че отъ динъ мѣсець се водятъ рѣговори за свикване на II конгресъ на мира. Другитѣ известия идящи отъ Амстердамъ гласятъ, че до сега сж прѣставени три проекта. Вѣрва се, че ще бжде прѣставенъ и четвърти проектъ, който се знае въ снѣца. Въ него ще се съдържатъ точки не за да се хвърлятъ обвинения на тая или иная страна, а за да се види коя е вършила по-големи жестокости. Тая конференция нѣма да се занимае даже съ политическото положение на Балкана, но ще вземе бѣлѣжки и ще посочи кои сж варваритѣ.

Турската мобилизация.

ЛОНДОНЪ, 18 февруарий. В. Дейли Хроникълъ се учи отъ Цариградъ, че военния м-ръ Енверъ паша е заповѣдалъ мобилизирането на Малоазатските корпуси отъ Айдонъ и Дамуръ. Реквизирането на коне необходими за армията било започнато вече.

Есадъ паша министъръ.

Вина, 18 февр. Князь Видъ е въ Албания.

Кралската гвардия образува на отъ всички крайща на Албания пристигна тукъ. Освѣнъ това въ Дурацо сж концентрирани нѣколко стотинъ жандарми. Известията за борби съ сърбитѣ при Дебъръ извикватъ безпокойствия. Вѣрва се, че Есадъ паша ще бжде назначенъ за албански пълномощникъ въ Цариградъ. Споредъ други версии той щѣлъ да вземе портфейла на военното министерство.

Цариградъ, 18 февруари. В. „Тасвиръ и Ефкаръ“ като коментира послѣднитѣ епирски събития се изказва че рѣшението на силитѣ относно островитѣ и албанското рѣшени е може да се счита за унищожено.

Агентътъ въ Дебрецъ.

Букурещъ, 18 февр. Новитѣ издирания по агентътъ въ Дебрецъ продължаватъ. Тукъ пристигна началника на тайната полиция г. Маги придруженъ отъ детективи. Полицията усилено дири агентатора. Установено е че послѣдния се снабдилъ съ 13 билета за Браила но властитѣ които прослѣдили треновѣтъ не се натъкнали на негова личностъ. Нощесъ единъ индивидъ се опиталъ да прѣмине Дунава, но когато стигналъ до срѣдата на рѣката, ледъ се пропукалъ и лицето се удавило прѣди да пристигне помощъ. Прѣдполага се че това лице е агентатора. Тукъ поддържатъ мнѣнието че агентатора е отъ черносопницитѣ които организираха и дѣлото Бейлисъ. Въ вѣстницитѣ се появяватъ статии съ които искатъ да се държи графъ Добревски подъ отговорностъ.

Посърбяване на българитѣ.

Атина, 17 февруарий. Споредъ известията на грѣцкия вѣстникъ „Неа Алития“, сръбскитѣ власти категорично отхвърлили прѣдложението на България за признаването българскитѣ черкви и училища. Сръбското правителство упражнява всички сръбства за да се домогне въ едно скоро бждаше до сръбска Македония.

ХРОНИКА

Сръбскитѣ печатъ и поведението му.

София, 18 февр. Официалния сръбски печатъ отъ 2—3 дни е измѣнилъ прѣдизвикателния тонъ спрѣмо България. Споредъ съобщенията, въ послѣднитѣ сръбци между бѣлг. пълномощенъ м-ръ Чапрашиковъ и Пашичъ, първия е поизкалъ измѣнение поведението на сръбскитѣ вѣстници които избилствуватъ съ нападки спрѣмо България. Пашичъ е далъ да се разбере че тия вѣстници не изразяватъ чувствата на правителството и народа, които желаятъ закрѣпване отношенията съ България.

Князь Борисъ въ Парижъ.

София, 17 февруарий. Отъ приближени до двореца лица се научаваме, че прѣзъ първата половина на мѣсець мартъ Князь Борисъ ще замине за Парижъ дѣто ще прѣстои нѣколко дни.

Ген. Бояджиевъ въ инвалидния домъ.

София, 18 февр. Завчера генералъ Бояджиевъ е посѣтилъ врѣмения инвалиденъ домъ въ Лозенецъ, дѣто е бѣсѣдвалъ съ инвалидитѣ върху положението имъ. Генерала е взелъ бѣлѣжки отъ тѣхнитѣ искания и общалъ да вземе подъ внимание изтънатото отъ героитѣ останали негодни за работа за да се слобиятъ съ сръбствата нуждни за осигуряването тѣхната прѣхрана.

Завръщане на министритѣ.

София, 18 февруари. Всички министри утрѣ сж завръщатъ въ столицата, повечето отъ които ще дочакатъ резултатитѣ отъ изборитѣ въ София.

Свободата на гласоподаването.

София, 18 февруари. Правителството е вземе мѣрки, ни заяви единъ отъ министритѣ, за да се гарантира пълната свобода при гласоподаването. Искренното желание на правителството е да не ставатъ никакви инциденти. За тая цѣль ние сме дали заповѣдъ щото който се опита да прѣдизвика скандали ще бжде арестуванъ и сжденъ.

Националния съюзъ.

София, 18 февруарий. Отъ вчера управителния съвѣтъ на националния съюзъ има засѣданье въ което сж били разгледани редица въпроси за бждащата дѣйностъ на съюза.

Земледѣлци и социалисти.

От. Загора. Въ агитациитѣ си тия двѣ групи често попадатъ въ контрастъ помежду си. Въ казанлъшко въ с. Меглинъ земледѣлцитѣ сж били изгонени отъ селянитѣ; възраженията на селянитѣ сж били тия че землед. водители въ XVI обикн. събрание сж ржководени тайно отъ социалисти, и че тѣ не помогнали нищо на земледѣл. съюзъ съ тѣхното поведение, слѣдъ 2 дни пристигатъ социалистически агитатори, които агитирали въ полза на Джидрова. Сжщата участъ постигнала и тѣхъ. Селянитѣ не искатъ заявили тѣ да виждатъ хора, които агитиратъ противъ държавата въ тия трудни врѣмена.

София, 18 февр. Отъ правителственъ източникъ се узнава че министерския съвѣтъ ще се занимае идната седмица съ въпроса за свикването XVII обик. нар. събрание, като разчита че до това врѣме ще бждатъ вече известни резултатитѣ отъ изборитѣ.

НА МИТИНГА?

На 16 того другаритѣ тѣсни социалисти бѣха свикали митингъ на площада „Мусала“. Другаритѣ социалисти въ позива си изтъкнаха свята демагогия, гражданитѣ къмъ които се апелаше казаха на демагозитѣ че тѣ не желаятъ повече да бждатъ заблуждавани отъ другаритѣ социалисти и позорно. Тая отплата на демагозитѣ които свикаха митингъ като че ли цѣла България наново е нападна отъ врагове. Отплата за тая демагогия е тѣкмо оная която се и очакваше. На митига се явиха едва ли стотина души; другаритѣ отъ срамъ прибраха развѣянитѣ знамена прѣдъ клуба и поканиха слушателитѣ ничтожни на брой да влѣзатъ вжтрѣ въ салона „Народенъ домъ“, и тамъ да си провикватъ другаритѣ. Демагозитѣ търсеха подъ вола теле. Полицията да имъ забрани митинга и съ това да имъ даде възможностъ и козъ въ ржцѣтъ за нова демагогия. Но отъ срамъ тѣ се прибраха въ своята черупка защото заканата която правѣха чрѣзъ крѣпави позиви излѣзе ялова. Никой не ги безпокои, нито полиция — нито шайки но и никой не дойде да чуе демагозитѣ на тая митингъ, който бѣше свиканъ противъ тукашнитѣ власти за нѣкакъвъ си мнимъ тероръ. Тѣ се отплаща на хора които не държатъ смѣтка нито за своитѣ мръсни агитации, нито за своитѣ съдържателни позиви съ демагогия. Засрамете се и прѣстанете вий нѣколко стотици да тероризирате българското гражданство. Тая поука е достатъчна за васъ. Но не, вие сте безсѣмъстни, вий не държите смѣтка за това което става и продължавате и на гърба на работническото да използвате всичко което можете чрѣзъ стачка и тероръ надъ българския миренъ гражданинъ. Вие адвокати които нѣмате нищо общо съ работническото но чрѣзъ демагогии възползвате се отъ добри и плащани дѣла, до щеденъ работническото ще потърси смѣтка и прогони васъ които живѣте на гърба на работническото чрѣзъ тероръ на нашитѣ индустриалци и едри собственици. Позора е близъкъ, видѣ щемъ го.

ПОЗИВЪ

къмъ избирателитѣ.

Прѣди нѣколко дни се прѣсна позивъ отъ учители отъ социалдемократ. грѣпа. Дължимъ да заявимъ, че това е безцелна агитация. Никаква учителска група апелира къмъ избирателитѣ да гласуватъ за найголемитѣ демагози въ България — тѣсни социалисти. Граждани! какви хора иматъ смѣлостта да ви канятъ да гласувате за тогозъ и оногозъ. Това сж хора които стоятъ на държавнатъ трапеца. Прѣзиратъ всѣкакви такива демагогски позиви отъ хора още повече като стоятъ на държавната трапеца и които ругаятъ всичко българско не правятъ разлика отъ държави а знаятъ само: едно и тукъ робство и тамъ робство. Ето защо гласувайте за които щете но не и за тия които не цѣнятъ и не скърбятъ за майка България.

Политически събрания.

Въ зала Прошекъ радикалитѣ днесъ имаха прѣдизборно агитационно събрание. Събрание бѣ посѣтено не толкова масово, но отъ хора и висока интелигентностъ. Говори съгражданина Кр. Мирски. Като добъръ познавачъ на миналото той обширно обрисова ролята на Русия, Австрия и Турция

докато се създаде свободна и самостоятелна България. Слѣдъ това той обширно критикува миналото на 1911, 12 и 13 година и очерта съ добри изрази виновницитѣ на катастрофата на България отъ бившиятъ коалиционенъ кабинетъ отъ народняци и цанковисти. Накрая той апелира къмъ избирателитѣ на 23 февруарий да гласуватъ съ радикалната листа.

Въ Юнашкия салонъ, коалиранитѣ народняци и цанковисти имаха събрание дѣтп говори Ал. Василиевъ, варн. кметъ. Рѣчта му бѣ одобрена отъ цивилната пожарна команда и отъ чиновническия персоналъ на общинското управление. Имаше нѣкои граждани които бѣха посѣтили събранието, отъ други политически партии, за да чуятъ рѣчта му. Той се изказа сега за коалиционенъ кабинетъ и говори противъ прѣдателитѣ на отечественитѣ интереси които управляватъ днесъ. Накрая той изпушна да апелира къмъ слушателитѣ да не гласуватъ за народняшко-цанковиската листа които конесоха погрома на България, и забречи да извика: Да живѣе България и официална Русия която е задъ нея. Това събрание не бѣ посѣтено отъ Руския консулъ както по рано.

Въ салона XX вѣкъ демокр. партия има събрание на което говори г-н Никола Поповъ, който изтъкна демократическото управление и прѣдстоящитѣ законодат. избори. Накрая апелира къмъ избирателитѣ да гласуватъ съ демократическата бюлетина.

МѢСТНА ХРОНИКА.

Окр. Управителъ, по случай рождения денъ на Н. Вел. е отпразилъ слѣдната телеграма: Днесъ по случай рождения денъ на Ваше Величество, въ катедралната црква се отслужилъ тържественъ молебенъ.

Отъ името на населението на варнен. окръгъ и отъ мое име поднасямъ прѣдъ стѣпкитѣ на Ваше Величество въроподанически чувства и благопожелания за щастливо царуване за благо на цѣлия бѣлг. народъ.

(подп.) Окр. У-тель

Н. Д. Перелинговъ

Въ отговоръ на нея г. Перелинговъ е получилъ телеграма която гласи:

Особено съмъ трогнатъ отъ любезнитѣ думи съ които ме поздравлявате по случай рождения ми денъ отъ Ваше име и отъ името на населението на повѣрениа Ви окръгъ и сърдечно благодаря на всинца Ви.

(подп.) Царѣтъ.

Електрическото освѣтление въ градината „Санъ Стефанска България“. По поводъ запитвания на нѣкои граждани да пиемъ нѣколко реда да напомнимъ на общин. съвѣтъ, че градината, която сега единствения курортъ за варненци и гоститѣ на града, г-нъ кмета, до когото се отпавихме не отрече че въ миналия планъ на електр. инсталация градината е била пропусната за да се снабди съ електричество, но сега вече свѣта е занималъ съ тоя въпросъ и съ други отъ такъвъ характеръ рѣшилъ и гласувалъ една сума отъ 16,000 лв. за електричество въ градината и други мѣста изоставени. Работата въ градината ще почне веднага когато врѣмето позволи да се работи.

Чумата по добитѣка. Вслѣдствие на това че тая болѣстъ почва наново да се появява между едри рогативѣ добитѣкъ, министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти съ послѣдния заповѣдъ заповѣдва слѣдното

на всички официални учрѣждения за да може да се запази населението и добитѣка отъ опасната болѣстъ.

На основание чл. чл. 86, 91, 92, 103 и 262 отъ закона на санитарно-вететинарната служба и полиция и прѣдъ видъ върлующата въ източния край на България твърдѣ опасна заразителна болѣстъ чума по едри рогатѣ добитѣкъ, поканиватъ се господинъ Управителю, да внушите на околийскитѣ началници и кметовѣ въ окръга Ви: а) въ окръжи, въ които е констатирана болѣстъ: 1) да се забраняватъ всички пазари и каквото и да е събиране на добитѣкъ; 2) да се забрани всѣкакъвъ износъ за вжтрѣшностъта и за странство на добитѣкъ и сурови животински произведения; 3) да се заставятъ всички общински власти подъ страхъ на най-строга наказание да слѣдятъ и съобщаватъ немедленно на ветеринарнитѣ и административни власти за появяване на всѣкакъвъ съмнителенъ случай отъ чума; б) Въ окръжи, въ които чумата не е констатирана: 1) всѣки добитѣкъ, който се откарва на пазаръ, или отъ едно село на другъ, по работа, да бжде снабденъ съ общинско свидѣтелство за произхождение и здраве; 2) всѣкакъвъ добитѣкъ заловенъ безъ общинско свидѣтелство ще се постави на 5 дневна карантина и на ступанина ще му се състави актъ и дава подъ сждъ; 3) да се слѣди най-строга да се не движатъ бѣжанци съ добитѣкъ, а гдѣто има съмнѣние, че носятъ чумна зараза съ добитѣка си да се поставятъ на строга карантина отъ 5 дни; 4) да се съобщава веднага отъ общинскитѣ власти за всѣки съмнителенъ за чума случай.

Разрѣшено е на младежитѣ които идватъ отъ Балчикъ, Добричъ и пр. и желаятъ да постѣпятъ и служатъ тукъ вмѣсто тамъ, като бѣлг. поданици. Тия младежи които само въ Варна пристигнали отъ тия мѣста, бѣха отпразили телеграма до министерството да бждатъ приети да служатъ, министерството е отговорило да се явятъ въ 8-ий полкъ и ще бждатъ зачислени къмъ 38 наборъ Цѣнна е свободата. Мило имъ е за България казватъ тѣ и затова идватъ тукъ да служатъ ведно съ своитѣ братя, макаръ и роби отъ Добруджа.

Поефтиняване на солта. Въ Варненската пияца солъ, газъ и захаръ, отъ извѣстно врѣме, се продаватъ на едро, които сж имали щастливата, за себе си, идея, да се картелиратъ. Поради това, цѣната на сто килограма солъ бѣше достигнала 21 левъ!

Отъ основаването на новата фирма въ града ни, & Геновъ Тодоровъ, въ която влѣзе младъ интелигентния и пѣленъ съ енергия г-нъ Н. Ю. Тодоровъ, тази безбожна експлоатация се прѣмахна вече. Тая нова фирма продава солта по 13.50 левъ стотнхъ килограма, т. е. 7.50 лева по ефтино отъ цѣната на картелиранитѣ скубачи. И послѣднитѣ сж биле принудени сега да намалятъ цѣната на 13.50 лева.

Ние горѣщо прѣпорѣчваме фирмата Геновъ & Тодоровъ на дребнитѣ продавачи на солъ и ги каниме винаги отъ нея да си доставятъ нуждната солъ.

Сжщата фирма продава и газъ и захаръ съ много износни цѣни, които ариткули тоже всѣкой дребенъ продавачъ може да ти достави отъ нея.

Днесъ по случай освобождението на България въ катедр. црква се отслужилъ молебенъ, Присѣствуваша почти всички официални лица.

УЖАСНИ МАЛКИ ЧУДОВИЩА

1. Бацила на тифузната треска. 2) Количиния бацилъ. 3) Микроба на холерата.

Вижте тия ужасни чудовища! Тъ сж които ни дават холерата и тифузната треска. Най доброто срѣдство за да се прѣдпазимъ е да употрѣбваме на всѣко ядене ВЪГЛЕНА БЕЛОКЪ. Всѣки знае, наистина, че дървения въгленъ е едно силно поемателно и антисептично срѣдство. Той поема миазмѣтъ и лошото стѣме. И ето защо него употрѣбаватъ тоже за филтриране и прѣчистване на водата. Това сж прѣимущества които единъ знаменитъ френски лѣкаръ Д-ръ Белокъ е използвалъ доза сътвори своето лѣкарство. Парижката Медицинска Академия въ желанието си да възнагради D-r Belloc за неговитъ научни трудове, удобри лѣкарството му. Това е една извънредна рѣдка награда, защото тя прѣпорѣчва продукта му на доврѣнието на страждующитъ въ цѣлия свѣтъ.

ПРАХЪТЪ БЕЛОКЪ взетъ въ прахъ или пастили слѣдъ всѣко ядене дезинфектира стомаха и червата и така той се явява като най доброто прѣдпазително срѣдство особено противъ холерата, тифузната треска и много други епидемически болѣсти. ВЪГЛЕНЪ БЕЛОКЪ може да изцѣри холера когато тя се е вече декларирала, ако се вземе въ самото начало на болѣстата.

Употрѣбването на въглена Белокъ въ прахъ или въ пастили е въ състояние да изцѣри въ нѣколко дена само, болкитъ въ стомаха и тия въ червата, антеритъ, диария и пр. даже и най-старитъ и неподатливи на други лѣкарства. Той възпроизвежда едно приятно чувстване въ стомаха, дава охота помага на смилането и унищожава запихането. Той господствува надъ тѣжеститъ въ стомаха които се появяватъ слѣдъ яденето, главоболията произхождащи отъ лошо смилане, киселитъ уривания и всички нервни раздражения на стомаха и червата.

ПРАХЪ.— Най простото срѣдство за вземането на прахъ отъ въглена Белокъ е да се изсипе въ чаша чиста или подсладена вода и се пие по воля, на еднажъ или на нѣколко пжти. Доза: една или двѣ лжички слѣдъ всѣко ядене.

ПАСТИЛИ БЕЛОКЪ.— Лицата които ги прѣдпочитатъ, могатъ да взематъ въглена Белокъ подъ формата на пастили Белокъ. Доза: една или двѣ пастилки слѣдъ всѣко ядене и всѣки пжтъ когато се почувствува болката. Ще се получатъ сжштитъ резултати както и съ прахъ и излѣкуванетоъ е сигурно.

Достатъчно е да се остави да се топли, като се гѣта слюнката. Продава се въ всички аптеки. Р. S. Нѣкои се опитаха да направятъ подражения на въглена Белокъ, но тѣ бидоха безъ всѣкакво дѣйствие и не лѣкуваха, по простата причина че сж злѣ приготвени. За да се избѣгне всѣка грѣшка вгледайте се добръ въ етикета да носи името БЕЛОКЪ и търсете върху етикета адреса:

Maison L. Frère, 19 rue Jacob, Paris

Заводи Сименсъ Шукертъ

клонъ за България.

СОФИЯ ВАРНА
ул. „Московска“ № 1. ул. Панагюрска № 1.

Складове за продажба на всѣкакви материали: шнурове, жици, кабели, фасунги, економ. крушки **ТАНТАЛЪ и ВОТАНЪ** челичени трѣби (пешелъ) и принадлежности, гумени трѣби и освѣтителни тѣла.

Динамо-машини, електро-мотори. вентилатори и електрически апарати за **готвение и отопление.**

Измѣрвателни инструменти отъ всѣкакъвъ родъ. Извършва всѣкакви видове електрически инсталации за освѣтление, прѣнасяне на енергия и комплектни електрически наредби за **индустриални цѣли.**

Съвети по всѣкакви инсталации изъ областта на електро-техниката се даватъ въ всѣко врѣме

БЕЗПЛАТНО

Рекламирайте чрѣзъ „Новини Варненски“.

І Варнен. Сждебенъ Приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ

№. 323.

На основание прѣдписанието на Варненски Окрѣженъ Сждъ отъ 12 февруари 1914 г. подъ № 2320, обявявамъ, че на 25 текущия февруарий въ 9 ч. прѣди обѣдъ, ще продавамъ, на публиченъ търгъ, движимитъ имоти: колониялнитъ стоки мобили и др. на обявената въ несѣстоятелностъ търговски фирми „Ибриямъ Ружди — М. х. Хинчиновъ“, въ гр. Варна, на самото мѣсто — въ *магазината* и, находяща се въ 1 уч. улица „Габровски“ на обща стойностъ *стоката* — 10148 л. а, домашнитъ мебели 320 лева.

Надаванетоъ ще почне отъ първоначална оцѣнка. Заинтересованитъ могатъ да се явяватъ въ горѣозначеното помѣщение на опрѣдѣления день и часъ да надаватъ.

Стоката ще се продава за улѣснение на копувачитъ, на групи, както сж описани.

гр. Варна, 13 февруари 1914 г.

І Варн. Сжд. Приставъ:

Д. Х. Ивановъ

Пжтующъ агентъ, на всѣ. артикули търси работа. Спорузмение хотелъ „Италия“, № 16, за Панайотъ Г. Морозъ Варна.

II Варненски Сждебенъ Приставъ

Обявление № 595.

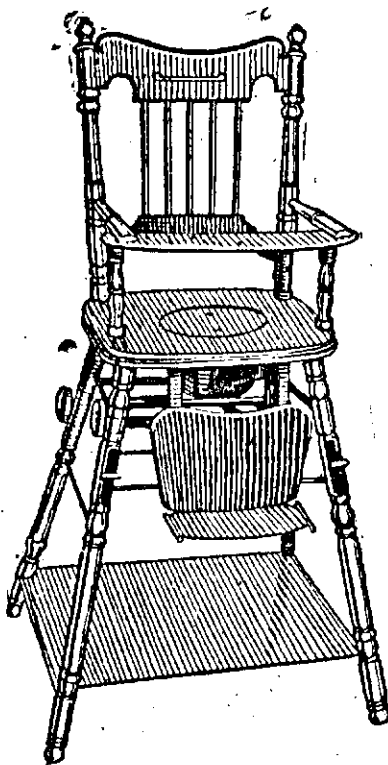
Въ допълнение на обявлението ми № 300 отъ 21/І 1914 г. публикувано въ „Държ. Вѣстникъ“ брой отъ 3/ІІ т. г., обявявамъ, че продажбата на кжща построена върху около 120 кв. метра, отъ камѣно-тухленъ материалъ, покрита съ керемиди, състояща се долу отъ три стаи отъ които едната служи за катой, а другата за кухня, въ която има прокарана и чошма; горѣ отъ три стаи и салонъ подъ тѣхъ таванлъкъ; съ дворъ отъ около 180 кв. метра и въ него прѣдъ кжщата чешма; цѣлото пространство, което заематъ постройката и двора е около 300 кв. метра. Находяща се въ гр. Варна, V уч. ул. Витоша подъ № 6, при събди: Стоянъ Митковъ, Ефремъ П. Христовъ, Тодоръ Николовъ и улица „Витоша“, е почната на

4 февруарий 1914 г. и ще продължава до 6 мартъ 1914 г. а часа слѣдъ обѣдъ, съ право наддавание въ 24 часа 5%. Горния имотъ е собственост на покойния Никола П. Боджаковъ отъ Варна, продава се за въ полза на послѣдницитъ му първоначална цѣна 13.000 лв. Желаящитъ да купятъ имота могатъ да се явятъ всѣки прѣсѣтственъ день и часъ въ канцеларията ми, да прѣглеждатъ книгата по продажбата и да надаватъ.

Варна, 11 февруарий 1914 г.

II Сждебенъ приставъ:
Нанасовъ.

Рекламитъ за в. „Новини Варненски“ както и за софийскитъ ежедневници се приематъ въ вѣстникарска-та агенция срѣщу печатница Войниковъ или въ печатница „Зора“.

МЛЪЧНОТО БРАШНО

„НЕСТЛЕ“

е най-свѣршена храна
ЗА БЪРМАЧЕТА

ДѢЦА

МАЙКИ!

Желаете ли да получите безплатно едно отъ тия хубави столчета за вашитъ дѣци?

Отлѣпете етикета, залѣпѣнъ върху кутинитъ на млѣчн. браш

НЕСТЛЕ

което давате на дѣциата си и изпращайте ги на Дружеството НЕСТЛЕ 92 Булевардъ Мария-Луиза — София

За всѣки етикетъ ще получите единъ номеръ, който дава възможностъ да участвувате безплатно въ лотарията тия малки и голѣми столчета Нестле на края на м. декември

Отъ 50 години насамъ млѣчното брашно Нестле е признато отъ всички лѣкари като най добра храна за дѣца въ крѣхката имъ възраст.

7—IV—0

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО

„РОССІЯ“

Разрѣшено съ указъ отъ Н. В. Императора съ дата отъ 20 Мартъ 1881 год.

Сѣдалището му е въ Петербургъ въ собст. му здание.

Основенъ капиталъ напълно внесенъ лв. зл. 13,333,334.—
Фондове за гаранции 254,000,000.—
Шети и капитали, платени на осигуренитъ 864,680.—
Събрани премии и лихви прѣзъ 1912 г. 130,773,920.—

Дружеството приема съ много износни условия: Застраховки противъ Пожаръ. Застраховки противъ рискъ за Транспорти. Застраховка върху Животъ. Застраховка противъ Злоуполука. отъ всѣкакъвъ родъ. Застраховка доживотни противъ Злоуполука за пжтници по желѣзници и параходи. Застраховки противъ счуване на стѣкла.

За всѣки свѣдѣния и запитвания върху застраховки отнасяйте се до Главното Прѣдставителство за Царство България въ София на жѣла на улицитъ „Горговска“ и Пасажъ „Св. Никола“ № 14 и до Агенциитъ въ по-главнитъ градове на Царството.

29—000